PĀRRESORU
KOORDINĀCIJAS
CENTRS

2012. GADA PĀRSKATS

SATURS

MINISTRU PREZIDENTA PRIEKŠVĀRDS 3

PĀRRESORU KOORDINĀCIJAS CENTRA VADĪTĀJA PRIEKŠVĀRDS 4

PKC KOLEKTĪVA FOTO 5

1. IESKATS PKC DARBĪBĀ 2012.GADĀ 6

2. PAMATINFORMĀCIJA
- 2.1. PKC JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA 7
- 2.2. PKC DARBĪBAS MĒRĶIS UN FUNKCIJAS 8
- 2.3. PRIORITĀTES UN BŪTISKĀKIE PKC PAVEIKTIE DARBI 2012.GADĀ 9
- 2.4. RISKA VADĪBA 18

3. FINANŠU RESURSI UN PKC DARBĪBAS REZULTĀTI
- 3.1. FINANSĒJUMS PKC DARBĪBAS NODROŠINĀŠANAI 20
- 3.2. ĪSTENOTO BUDŽETA PROGRAMMU ANALĪZE 20
- 3.3. PKC ĪSTENOTIE PĒTĪJUMI 2012.GADĀ 21
- 3.4. PKC ĪSTENOTĀS REFORMAS 2012.GADĀ 22

4. PERSONĀLS
- 4.1. PKC PERSONĀLS UN KOMPETENCES JOMAS 25
- 4.2. PERSONĀLA DARBA KVALITĀTES PAAUGSTINĀŠANA 28

5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU
- 5.1. PASĀKUMI SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS VEICINĀŠANĀ UN INFORMĒŠANĀ 28
- 5.2. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU 29

6. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA 29

7. PKC EKSPERTU VIEDOKĻI PAR NOZARU AKTUALITĀTĒM 30

8. PKC PLĀNI 2013.GADAM 32

MINISTRU PREZIDENTA PRIEKŠVĀRDS

Godātie Pārresoru koordinācijas centra darbinieki un sadarbības partneri, Latvijas iedzīvotāji un interesenti!

Lai mēs šodien varētu teikt, ka esam stabilizējuši Latvijas tautsaimniecību, pārvarējuši ekonomisko un finanšu krīzi un gatavi līdzdarboties globālas nozīmes lēmumu pieņemšanā Eiropas Savienībā, 2012.gadā un arī iepriekš ir pieņemti Latvijai stratēģiski nozīmīgi lēmumi un īstenota sociāli atbildīga politika.

Kā dažus no svarīgākajiem valdības veikumiem sabiedrības labklājības veicināšanai 2012.gadā vēlos pieminēt Ģimenes valsts politikas pamatnostādņu 2011.–2017.gadam īstenošanu, sociālās apdrošināšanas sistēmas stabilizēšanu ilgtermiņā, veselības aprūpes finansiālās un teritoriālās pieejamības uzlabošanu ģimenēm, darbaspēka nodokļu samazināšanu, uzņēmējdarbības vides uzlabošanu, uzsāktos pasākumus tautas ataudzes nodrošināšanai un veselīga dzīvesveida veicināšanai, kā arī virkni citu būtisku lēmumu.

Viens no būtiskākajiem veikumiem noteikti ir Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020.gadam sagatavošana, apspriešana un apstiprināšana. Valsts politikas attīstības plānošanā valsts līmenī varam lepoties arī ar citiem darbiem – e-pārvaldes un e-pakalpojumu pieejamības attīstību, valsts kapitālsabiedrību pārvaldības reformas koncepcijas sagatavošanu, izstrādāto stratēģiju autoceļu būvniecības uzraudzībai un kvalitātes nodrošināšanai, bet Eiropas Savienības līmenī – panākto vienošanos par Eiropas Savienības daudzgadu finanšu ietvaru 2014.–2020.gadam. Svarīga vieta Latvijas starptautiskās konkurētspējas uzlabošanā ir valdības sadarbībai ar sociālajiem un sadarbības partneriem, kā arī ārvalstu vizītēm, kuru mērķis ir veicināt eksporta pieaugumu un investīciju piesaisti.

Redzam, ka Latvija jau ilgstoši saglabā visstraujāk augošās ekonomikas statusu Eiropas Savienībā, apsteidzot arī Lietuvu un Igauniju. Pozitīvās tendences, kas vairo Latvijas konkurētspēju un iedzīvotāju labklājību, atspoguļo arī daudzi makroekonomiskie rādītāji, piemēram, IKP pieaugums, eksporta apjoma pieaugums, finanšu sistēmas stabilizācija un publisko aizņēmumu likmes mazināšana, nodarbinātības līmeņa pieaugums un bezdarba samazināšanās, ārvalstu investīciju pieaugums. Tas norāda, ka valsts attīstība ir uz pareizā ceļa un, saglabājot piesardzīgu fiskālo politiku, uzlabojot uzņēmējdarbības vides atvērtību un fokusējoties uz investīciju piesaisti un atbalstu jaunu darba vietu izveidei, ar katru nākamo mēnesi iedzīvotāji aizvien vairāk praktiski izjutīs šīs pozitīvās tendences kā pieaugošus ienākumus, aizvien lielākas nodarbinātības iespējas un dzīves līmeņa izaugsmi.

Latvijas izvēlētais attīstības kurss būs labs pamats ikviena Latvijas iedzīvotāja profesionālajai un individuālajai izaugsmei un darbam šeit, Latvijā, Latvijas ģimeņu labklājības celšanai un iedzīvotāju savstarpējai sadarbībai, esot lepniem un drošiem par savu dzīvi un darbu Latvijā!

Valdis Dombrovskis, Ministru prezidents

PĀRRESORU KOORDINĀCIJAS CENTRA VADĪTĀJA PRIEKŠVĀRDS

Godātie Pārresoru koordinācijas centra darbinieki un sadarbības partneri!

Pagājušais gads ir paskrējis kā viens acumirklis – strauji, izaicinoši un veiksmīgi. Pārresoru koordinācijas centrs vienlaikus veidojās gan kā iestāde, gan kā vienota komanda, gan arī kā nozīmīgs valsts pārvaldes ideju centrs.

Uzskatu, ka īsā laikā ir sasniegts ļoti daudz un uzlikta arī zināma kvalitātes latiņa, zem kuras vairs nedrīkst nolaisties valsts attīstības plānošanas procesā. Tieši otrādi – mums jāturpina pilnveidoties un pēc iespējas ātrāk jāpanāk tāds līmenis, kas raksturīgs labākajiem starptautiskajiem paraugiem.

Lielākais, bet nebūt ne vienīgais Pārresoru koordinācijas centra ekspertu paveiktais darbs 2012.gadā bija Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020.gadam izstrāde. Gada nogalē notikušais Saeimas balsojums viennozīmīgi apliecināja, ka par valstij būtiskiem jautājumiem ir iespējams vienoties, arī izejot ārpus valdības koalīcijas ietvariem. Šo vienošanos ir būtiski turpināt – iedzīvinot nacionālā attīstības plāna idejas turpmākajos ieviešanas instrumentos – nacionālā vidēja termiņa budžeta un ikgadējā budžeta veidošanā, Eiropas Savienības struktūrfondos un investīciju fondos, kā arī pašvaldību un privātajās investīcijās.

Paralēli nacionālā attīstības plāna veidošanas procesam Pārresoru koordinācijas centra eksperti ir spējuši īstenot būtiskos uzdevumus, ko tiem uzdevis Ministru prezidents, Ministru prezidenta birojs un Ministru kabinets, – valsts kapitālsabiedrību novērtēšanas procesa vadība, daļēji centralizētā valsts kapitālsabiedrību vadības modeļa izstrāde, sabiedrības saliedētības pasākumu plāna sagatavošana, analītisks pārskats par valsts pasūtīto pētījumu izmantošanu un sistēmas uzlabošanu u.c.

Padarīto darbu kvalitāte, apjoms un savlaicīgums ir apliecinājums Pārresoru koordinācijas centra darbinieku augstajai profesionalitātei un vēlmei padarīt savu valsti aizvien labāku. Paldies jums! Vienlaikus liela pateicība jāizsaka arī visiem mūsu partneriem valsts pārvaldē, valdības sociālajiem partneriem un nevalstiskajam sektoram, kā arī privātpersonām, kas mums aktīvi palīdzēja un palīdz kļūt aizvien labākiem darbā, ko darām.

Veiksmi darbos un uz tikšanos pēc gada!

Mārtiņš Krieviņš, Pārresoru koordinācijas centra vadītājs

PĀRRESORU KOORDINĀCIJAS CENTRA KOLEKTĪVS

1. IESKATS PĀRRESORU KOORDINĀCIJAS CENTRA DARBĪBĀ 2012.GADĀ

Pārresoru koordinācijas centrs (turpmāk – PKC) savu darbību uzsāka 2011.gada 1.decembrī un šobrīd nodarbina 17 darbiniekus. PKC ir jaunpienācējs Latvijas valsts pārvaldē un pierāda savas eksistences pamatotību ar darbiem. Ņemot vērā gan jau paveikto, gan nākotnes izaicinājumus, kvalitātes latiņa ir uzstādīta augstu. PKC pienesums valsts pārvaldē ir sadarbības iniciēšana un vadīšana visu līmeņu lēmumu pieņemšanas procesā, kā arī attīstības plānošanā un novērtēšanā.

Līdz šim būtiskākie paveiktie uzdevumi ir Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020.gadam (turpmāk – NAP2020) izstrāde un apstiprināšana Saeimā. Par šo procesu regulāri tika sniegti ziņojumi Ministru kabineta sēdēs, kā arī vadīti neformāli semināri ministriem un koalīcijas partneriem. Tika organizētas trīs sabiedriskās apspriešanas kārtas, sešas reģionālās diskusijas, ikdienas tikšanās ar iesaistītajām un ieinteresētajām pusēm, daudzas divpusējas tikšanās ar nevalstiskajām organizācijām, sniegta informācija medijiem. Kopumā tika saņemtas aptuveni 4000 idejas par NAP2020. 2012.gada 20.decembrī Saeima apstiprināja NAP2020 (balsojuma rezultāti: par – 81, atturas – 7, pret – 0).

Turpmākie PKC izaicinājumi ir NAP2020 mērķu un risinājumu iestrādāšana Eiropas Savienības fondu plānošanas dokumentos, nozaru plānošanas dokumentos, sarunas ar Eiropas Komisiju, kā arī NAP2020 komunikācija. Nozīmīga ir esošās politikas plānošanas sistēmas un dokumentu revīzija, risinājumu ieviešana sistēmas vienkāršošanai, politikas īstenošanas uzraudzība un politikas ex-ante, mid-term un ex-post regulāra vērtēšana.

Valsts līmenī svarīgas ir trīs lielas reformas – augstākās un profesionālās izglītības reforma, valsts kapitālsabiedrību pārvaldības reforma, tiesu sistēmas un maksātnespējas regulējuma reforma. Valsts kapitālsabiedrību pārvaldības reformu PKC jau īsteno, izstrādājot daļēji centralizēto valsts kapitālsabiedrību pārvaldības modeli un veicot valsts kapitālsabiedrību izvērtēšanu, kas turpinās arī 2013.gadā.

Būtiskākais no PKC darbības stūrakmeņiem ir cilvēks. PKC eksperti ir pierādījuši savu profesionalitāti un atbildības sajūtu, iekļaujoties paveicamajiem uzdevumiem uzstādītā laika rāmjos, kā arī parādījuši sinerģijas nozīmi un obligātumu rezultāta sasniegšanā, nodrošinot starpresoru un pārresoru sadarbību, padarot iespējamas sadarbības attiecības visos valsts pārvaldes līmeņos. Tas spilgti izpaužas Ministru prezidenta analītisko uzdevumu veikšanā un PKC pārstāvniecībā dažādu pastāvīgu un ierobežota laika darba grupu sastāvā, kā arī darbu koordinācijā ar Saeimu un citiem sadarbības partneriem.

PKC ir atvērts sadarbībai un ieteikumiem, tā komandas darbība ir pārskatāma un leģitīma un īsteno sabiedrības līdzdalības veicināšanas praksi politikas plānošanas jomā. PKC darbojas cilvēki, kas reāli skatās uz esošo situāciju un ar savu pienesumu veicina tādu politikas plānošanu, kas ilgtermiņā sniegs vislielāko atdevi. PKC pazīšanas zīme ir nacionāla un starptautiska līmeņa sadarbība, kas nodrošina koordinētu attīstības plānošanu valstī, tiecas stiprināt sabiedrības uzticību Latvijas valsts pārvaldei un veicina tās pozitīvu tēlu ikviena acīs.

Ilgtspējīgas valsts attīstības plānošanas nodrošināšanas galvenie šķēršļi, kas jārisina PKC, ir laika un resursu ierobežojums, kas nepieciešams augsti kvalificēta darbaspēka algošanai un kompetenču attīstībai, piedāvājot saviem darbiniekiem seminārus, starptautiskas pieredzes iegūšanas braucienus un adekvātu atalgojumu.

2. PAMATINFORMĀCIJA

2.1. PKC JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA

Pārresoru koordinācijas centrs ir valsts tiešās pārvaldes iestāde. Tā uzdevums ir nodrošināt koordinētu attīstības plānošanu valstī, izstrādāt ilgtermiņa plānošanas dokumentus, nodrošinot to sasaisti ar valsts un Eiropas Savienības finansējumu, un rūpēties par šo prioritāšu ievērošanu visā lēmumu pieņemšanas procesā valstī. PKC ir Ministru prezidenta tiešā pakļautībā.

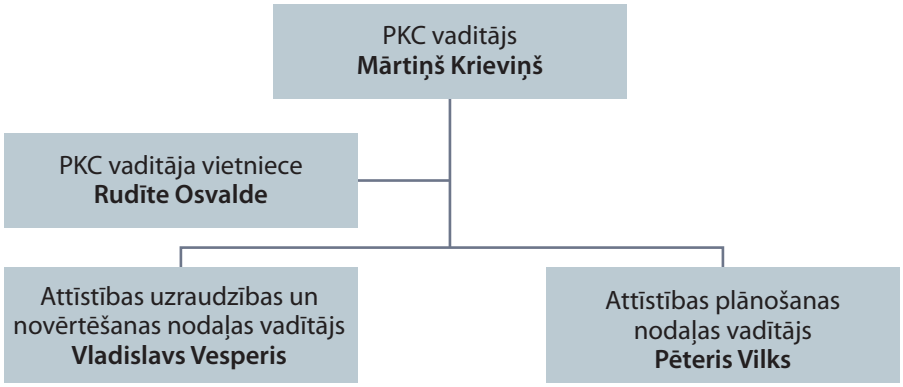

PKC darbu vada PKC vadītājs – valsts civildienesta ierēdnis ar valsts sekretāra pilnvarām. PKC vadītāju izvēlas atklātā konkursā, to ieceļ amatā un atbrīvo no amata Ministru prezidents. PKC vadītājs veic Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktās valsts tiešās pārvaldes iestādes vadītāja funkcijas. Atbilstoši PKC nolikumam PKC vadītājam var būt vietnieks, kura kompetenci nosaka PKC vadītājs.

PKC ir divas struktūrvienības – Attīstības plānošanas nodaļa un Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļa. Attīstības plānošanas nodaļa nodrošina attīstības plānošanas koordināciju valstī, tai skaitā izstrādājot un īstenojot ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentus. 2012.gadā Attīstības plānošanas nodaļas galvenais uzdevums bija NAP2020 izstrāde, publiskās apspriešanas organizēšana, saskaņošana un sagatavošana apstiprināšanai Ministru kabinetā un Saeimā.

Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļa nodrošina attīstības uzraudzību un novērtēšanu valstī, tai skaitā nodrošinot nacionālā līmeņa ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas novērtēšanu. 2012.gadā Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļas galvenie uzdevumi bija koordinēt un uzraudzīt Deklarācijas par Ministru kabineta iecerēto darbību un tās īstenošanas rīcības plāna izpildi, izvērtēt un sagatavot priekšlikumus Ministru prezidentam valsts ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentu savstarpējai saskaņotībai, nodrošināt valsts ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzību un novērtēšanu.

Valsts resursu ekonomijas nolūkā PKC darbam nepieciešamās atbalsta funkcijas personālvadības, telekomumunikācijas, grāmatvedības un informācijas tehnoloģiju jomā nodrošina Valsts kanceleja.

2.2. PKC DARBĪBAS MĒRĶIS UN FUNKCIJAS

PKC darbības mērķis ir nodrošināt nacionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentu savstarpējo saskaņotību un atbilstību normatīvo aktu prasībām. PKC nodrošina Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un nacionālā attīstības plāna izstrādi, īstenošanas uzraudzību un koordināciju, kā arī citu plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzību un koordināciju.

PKC veic Attīstības plānošanas sistēmas likumā noteiktās funkcijas, kā arī:

- izstrādā Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, uzrauga un koordinē tās īstenošanu;
- izstrādā nacionālo attīstības plānu, uzrauga un koordinē tā īstenošanu;
- uzrauga un koordinē to nacionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentu īstenošanu, kuri ir saistīti ar Latvijas Republikas dalību Eiropas Savienībā;
- koordinē Deklarācijas par Ministru kabineta iecerēto darbību un tās īstenošanas rīcības plāna izpildi;
- sniedz Ministru prezidentam atzinumus, lai horizontāla rakstura jautājumus saskaņotu ar hierarhiski augstākajos attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām vidēja termiņa prioritātēm un politiskajām vadlīnijām, identificētu to ietekmi uz valsts konkurētspēju, vietu un lomu strukturālo reformu īstenošanā, kā arī novirzītu resursus (finansiālos instrumentus) atbilstoši valsts attīstības prioritātēm un politiskajām vadlīnijām;
- veic analītiskus uzdevumus Ministru prezidenta un Ministru prezidenta biroja uzdevumā.

Lai nodrošinātu iepriekš minēto funkciju izpildi, PKC:

- sadarbībā ar ministrijām un citām valsts pārvaldes iestādēm veic nozaru politikas analīzi un sniedz Ministru prezidentam priekšlikumus par valsts ilgtermiņa attīstības prioritātēm un telpiskās attīstības perspektīvu;
- koordinē sadarbību starp ministrijām un citām valsts pārvaldes iestādēm nacionālā attīstības plāna izstrādē, nodrošina valsts attīstības mērķu, prioritāšu (arī teritoriju attīstības prioritāšu) un sasniedzamo rezultātu (arī makrolīmenī) īstenošanas uzraudzību, kā arī katras prioritātes rīcības virzienu un sasniedzamo politikas rezultātu īstenošanas uzraudzību;
- veic attīstības plānošanas dokumentu analīzi un sniedz par tiem informāciju Ministru prezidentam;
- atbilstoši kompetencei izstrādā attīstības plānošanas dokumentus un tiesību aktu projektus, kā arī sniedz atzinumus par citu valsts pārvaldes iestāžu izstrādātajiem attīstības plānošanas dokumentiem un tiesību aktu projektiem;
- sagatavo un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sniedz priekšlikumus par normatīvajos aktos un attiecīgajos attīstības plānošanas dokumentos paredzēto PKC kompetencē esošo pasākumu īstenošanai un uzdevumu veikšanai nepieciešamo finansējumu no valsts budžeta;
- valsts vārdā veic privāttiesiskus darījumus, lai nodrošinātu iestādes darbību;
- atbilstoši kompetencei sadarbojas ar ārvalstu valsts pārvaldes institūcijām, starptautiskajām organizācijām, ārvalstu tehniskās palīdzības programmu un projektu pārstāvjiem un ekspertiem;
- informē sabiedrību par valsts politiku PKC kompetencē esošajās jomās, konsultējas ar nevalstiskajām organizācijām lēmumu pieņemšanas procesā, veicina sociālo dialogu jautājumos, kas saistīti ar politikas izstrādi un īstenošanu, kā arī iesaista sabiedrības pārstāvjus valsts pārvaldē;
- veic citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

2.3. PRIORITĀTES UN BŪTISKĀKIE PKC PAVEIKTIE DARBI 2012.GADĀ

PKC darbības galvenās prioritātes 2012.gadā:

- NAP2020 izstrāde;
- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izpildes uzraudzība, koordinēšana un īstenošana;
- ar Latvijas Republikas dalību Eiropas Savienībā saistīto nacionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzība un koordinēšana;
- priekšlikumu sagatavošana Ministru prezidentam valsts ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentu savstarpējai saskaņotībai;
- Ministru prezidenta un Ministru prezidenta biroja noteiktu analītisku uzdevumu veikšana.

Būtiskākie PKC paveiktie darbi 2012.gadā

Atbilstoši Koncepcijai par Pārresoru koordinācijas centra izveidi un darbību 2012.gadā PKC uzsāka sadarbību ar ministrijām attīstības plānošanas kvalitātes uzlabošanā, starpinstitūciju sadarbības pilnveidošanā un analītiskās bāzes stiprināšanā. Nozīmīgākie PKC darbi 2012.gadā bija NAP2020 izstrāde un Ministru prezidenta un Ministru prezidenta biroja noteiktu analītisku uzdevumu veikšana.

Attīstības plānošana

NAP2020 sagatavošana bija iekļaujošs process, kurā panākta gan sadarbības partneru izpratne un vienošanās par izvirzītajām prioritātēm, gan arī politiskā vienošanās par plānotajiem ieguldījumiem vidējā termiņā. Kopīgam mērķim – NAP2020 veidošanai – apvienojās dažādu paaudžu un profesiju cilvēki visā Latvijā – PKC eksperti, ministriju, pašvaldību iestāžu darbinieki, nevalstisko organizāciju pārstāvji, uzņēmēji, izglītības sistēmas darbinieki, politiķi, studenti, pensionāri, māmiņas.

Pārskats par ārvalstu pieeju un praksi nacionālo attīstības plānu gatavošanā

Lai izstrādātu aktuālu un praktiski pielietojamu NAP2020, tika apzināta nepieciešamība iepazīties ar jau izstrādātajiem plānošanas dokumentiem un salīdzināt gan Latvijas, gan citu valstu stratēģijas dokumentus. Šajā nolūkā tika apkopota un analizēta citu valstu labākā prakse, lai izveidotu to kritēriju sarakstu, ar ko salīdzināt NAP2020 saturu.

Šīs izpētes laikā tika analizēti vairāk nekā 60 dažādi dokumenti, tai skaitā nacionālie attīstības plāni, nacionālās ilgtspējības stratēģijas, ilgtspējīgas attīstības plāni un valsts reformu plāni, un tas ļāva izveidot ieteikumu sarakstu. Analīzes kritēriji tika balstīti četros aspektos: formāts, struktūra, saturs un komunikācija. Pēdējais no tiem – komunikācija – ir pīlārs, kas var palīdzēt aizsniegt cilvēkus, kam plāns adresēts, izveidot ar tiem dialogu un iestaigāt ceļus uz turpmāku sadarbību plāna izstrādes gaitā. Informācijas iegūšanas un apstrādes ziņā Latvijas NAP2020 ir novatorisks. Varētu pat teikt, tas ir paraugprakses augšgalā, jo izmanto sabiedrisko apspriešanu kā instrumentu sabiedrības līdzdalības veicināšanai un dialoga uzturēšanai (šo metodi izmanto tikai dažas valstis).

Izgaismojās, ka vairums dokumentu, kas tika analizēti, izrādījās ar ļoti plašu stratēģiju, ar ietekmi visās nozarēs, turpretī NAP2020 ir fokusētāks un konkrētāks. Salīdzinājumā ar labāko starptautisko praksi varētu saskatīt trūkumus dažās jomās, taču ir skaidra stratēģija un vēlme risināt nacionālos jautājumus, īpašu uzmanību veltot efektivitātei – tām jomām, kas sniedz lielāko atdevi, nevis resursu plānai izplatīšanai pa visu kuģa klāju.

7.starptautiskā valsts pārvaldes vasaras skola par attīstības plānošanas jautājumiem

PKC vēlējās spēcināt Latvijas kā viedokļu eksperta pozīciju valsts pārvaldes jautājumos. Tādēļ tika nolemts atjaunot ikgadējo iniciatīvu par vasaras skolu valsts pārvaldes vadītājiem no visas Eiropas. Tā radās jauns zīmols „International Public Management Institute" (turpmāk – IPMI), kuram tika izstrādāts logo, ieviesta mājaslapa internetā un veikta pasākuma pozicionēšana. Sākotnēji vasaras skolas organizēšana valsts pārvaldes jautājumos bija Valsts kancelejas pārraudzībā, un tajā tika izskatītas tādas tēmas kā cilvēkresursu vadība un fiskālā disciplīna valsts pārvaldē. Pasākuma mērķis bija un ir popularizēt labo praksi un apmainīties ar ekspertu pieredzi valsts pārvaldes vadībā, vienlaikus saglabājot Latviju diskusiju platformas centrā.

IPMI 2012.gada tēma bija nacionālas attīstības plānošanas process un izaicinājumi. Vairāki eksperti sanāca uz piecas dienas ilgu diskusiju, lai pārstāvētu labāko praksi un dalītos pieredzē ar ārvalstu delegāciju pārstāvjiem. Apskatāmie jautājumi aptvēra plašu tēmas jautājumu loku, sākot no dažādām plānošanas teorijām līdz praktiskiem izaicinājumiem (piemēram, budžeta sasaiste ar plānošanas dokumentiem un efektīva resursu vadība ilgtspējīgas ekonomiskās izaugsmes valstī nodrošināšanai). Gan pasākuma forma (atvērta diskusija), gan saturiskā vērtība tika atzinīgi novērtēta. Tas sniedza motivāciju saglabāt IPMI kā ikgadēju tradīciju, nodrošinot tā kvalitāti un aktualitāti, kā arī turpināt sadarbību ar starptautiskajām organizācijām un ārvalstu partneriem, kuri ir ieinteresēti dalīties labajā praksē valsts pārvaldē.

Nodrošināta PKC pārstāvniecība dažādu pastāvīgu un ierobežota laika darba grupu sastāvā

Sadarbība ar Valsts prezidenta Stratēģiskās attīstības komisiju

Atbilstoši Ministru kabineta 2012.gada 24.janvāra pilnvarojumam PKC vadītājs Mārtiņš Krieviņš tika deleģēts pārstāvēt Ministru kabinetu Valsts prezidenta Stratēģiskās attīstības komisijā. 2012.gadā Valsts prezidents un pārējie minētās komisijas locekļi galvenokārt tika informēti par NAP2020 izstrādes gaitu, kā arī tika gūts komisijas locekļu viedoklis par NAP2020 nepieciešamajiem uzlabojumiem un papildinājumiem.

Dalība darba grupu sanāksmēs nacionālo pozīciju izstrādei par Eiropas Savienības daudzgadu budžetu pēc 2013.gada

Lai izstrādātu Latvijas interesēm atbilstošu un saskaņotu valsts nostāju sarunās par Eiropas Savienības daudzgadu finanšu ietvaru no 2014. līdz 2020.gadam, Ārlietu ministrija kā atbildīgā nozares ministrija izveidoja un līdz vienošanās panākšanai koordinēs darba grupas darbu, kurā iekļauti visu nozaru ministriju, kā arī sociālo un sadarbības partneru pārstāvji. PKC pārstāvji piedalījās darba grupā, lai koordinētu Latvijas nostājas projektus gan attiecībā uz topošā NAP2020 mērķiem, gan paužot viedokli par pozīcijas saturu attiecībā uz nākamajā periodā valstij pieejamo Eiropas Savienības Kohēzijas fonda,

Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fonda un budžeta finanšu instrumentu apjomu un iespējamo sarunās izmantojamo argumentāciju. Vienošanās par Eiropas Savienības daudzgadu finanšu ietvaru un no tā Latvijai pieejamiem līdzekļiem ir būtiska NAP2020 īstenošanas iespējamības kontekstā, jo arī nākamajā plānošanas periodā Eiropas Savienības budžeta finansējums joprojām būs nozīmīgākā investīcija Latvijas izaugsmes un konkurētspējas nodrošināšanā, reģionālās kohēzijas sekmēšanā un iedzīvotāju labklājības veicināšanā.

Dalība Eiropas Savienības stratēģijas Baltijas jūras reģionam rīcības plāna īstenošanas darba grupas sanāksmēs

Tā kā Eiropas Savienības stratēģija Baltijas jūras reģionam (turpmāk – SBJR) ir pirmā Eiropas Savienības iekšējā stratēģija Eiropas makroreģionam, ir skaidrs uzstādījums par nepieciešamību ne tikai integrēt SBJR mērķus vidēja termiņa nacionālajā politikas plānošanā, lai veicinātu integrētu ilgtermiņa pieeju Eiropas Savienības politiku īstenošanai, bet arī nodrošināt SBJR mērķu finansēšanu ar Eiropas Savienības dalībvalstīm piešķirto Eiropas Savienības fondu un budžeta finanšu instrumentu palīdzību. Tādējādi PKC pārstāvjiem ir būtiski sekot līdzi SBJR uzstādījumiem, to attīstībai un aktualitātēm, lai adekvāti reaģētu uz nepieciešamību nodrošināt sinerģiju starp SBJR un NAP2020 izstrādi un Eiropas Savienības fondu programmēšanas procesu. PKC pārstāvji sadarbībā ar Finanšu ministriju ir informējuši darba grupas locekļus – nozaru ministrijas un sociālos un sadarbības partnerus – par nepieciešamību efektīvi izmantot SBJR ietvaru Latvijas projektiem 2014.–2020.gadam, izvirzot projektus, kurus paredzēts finansēt no Eiropas Savienības budžeta finanšu instrumentiem, tādējādi gūstot papildu priekšrocības projektu atlases procesā.

Dalība 2007.–2013.gada plānošanas perioda Uzraudzības komitejas sēdēs un 2014.–2020.gada plānošanas perioda Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda Pagaidu uzraudzības komitejas sēdēs

Lai laikus informētu nozaru ministrijas, sociālos un sadarbības partnerus par NAP2020 izstrādes gaitu un plānoto aktivitāšu sasaisti ar Eiropas Savienības budžeta līdzekļiem, PKC pārstāvji piedalījās 2007.–2013.gada plānošanas perioda Uzraudzības komitejas sēdēs. Latvijas valdība ir vienojusies, ka Eiropas Savienības fondu finansējums piešķirams atbilstoši Latvijas vidēja termiņa attīstības nostādņu – NAP2020 – ietvaros definētajām valsts stratēģiskajām prioritātēm. Tādējādi pēc NAP2020 apstiprināšanas PKC svarīgākais uzdevums ir nodrošināt, lai plānā izvirzītās prioritātes, sasniedzamie rezultāti un noteiktie uzdevumi pilnībā un atbilstoši plāna interpretācijai tiktu pārņemti 2014.–2020.gada periodā Latvijā pieejamo Eiropas Savienības fondu plānošanas dokumentos. Lai laikus uzsāktu sagatavošanās darbus Eiropas Savienības fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodam, 2012.gadā Finanšu ministrija kā atbildīgā institūcija par Eiropas Savienības kohēzijas politiku izveidoja Pagaidu uzraudzības komiteju, kurā piedalās arī PKC pārstāvji, lai nodrošinātu pilnvērtīgu un viennozīmīgu sasaisti ar NAP2020.

2013.gadā PKC pārstāvji turpinās darbu ne tikai minētajās komitejās, bet arī 2014.–2020.gada plānošanas perioda Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fonda Pagaidu uzraudzības komitejā, kā arī konsultatīvajā darba grupā Eiropas Savienības struktūrfondu 2014.–2020.gadam mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība" darbības programmu izstrādes uzraudzībai, lai NAP2020 mērķi un prioritātes tiktu pilnvērtīgi atspoguļotas Latvijai pieejamo Eiropas Savienības fondu un budžeta finanšu instrumentu ietvaros.

Sagatavots un iesniegts Saeimā
Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam īstenošanas pārskata ziņojums par 2010.–2011.gadu

Ziņojums sniedz pārskatu par sasniegto progresu Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam (turpmāk – LIAS2030) īstenošanā un valsts ilgtspējīgā attīstībā, izvērtējot attīstības procesu tendences un to virzību uz LIAS2030 noteiktajiem mērķiem, izmantojot LIAS2030 ietvertos attīstības indikatorus. Šis ir pirmais PKC sagatavotais ziņojums, kurā izvērtēta LIAS2030 īstenošana 2010. un 2011.gadā un sasniegtie rezultāti virzībā uz noteiktajiem mērķiem. Pārskata periodā valsts tautsaimniecība nostabilizējās pēc satricinājumiem, kas notika iepriekšējo gadu neilgtspējīgās politikas un starptautisko finanšu plūsmu apsīkuma rezultātā, un pakāpeniski atgriezās pie izaugsmes, pateicoties gan spējai sakārtot valsts finanses, gan spējai pietiekami veiksmīgi izmantot starptautiskās aizdevumu programmas, Eiropas Savienības strukturālo fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības piešķirtos līdzekļus. Nostabilizēts un pakāpeniski samazināts valsts budžeta deficīts, uzlabojusies valsts ārējās tirdzniecības bilance, tādējādi stabilizējot makroekonomisko stāvokli un mazinot valsts ārējā parāda pieauguma tempus, radīti priekšnoteikumi investīciju plūsmu atjaunošanai un ekonomikas izaugsmei. Vienlaikus kā satraucošas ir vērtējamas demogrāfiskās situācijas attīstības tendences un sabiedrībā pastāvošā ienākumu nevienlīdzība, kas var radīt šķēršļus valsts ilgtspējīgai attīstībai nākotnē, tādēļ šo jautājumu risināšanai turpmāk pievēršama lielāka uzmanība. Līdz šim valsts tautsaimniecības sakārtošanā paveiktais rada labus priekšnosacījumus turpmākai LIAS2030 īstenošanai un valsts ilgtspējīgai attīstībai, tai skaitā īstenojot NAP2020.

Sagatavots un iesniegts Ministru kabinetā
Informatīvais ziņojums par Latvijas Stratēģiskās attīstības plāna 2010.–2013.gadam īstenošanu

Latvijas Stratēģiskās attīstības plāns 2010.–2013.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta 2010.gada 9.aprīļa rīkojumu Nr.203) ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kura funkcija lielā mērā ir pārvarēt 2008.–2009.gada tautsaimniecības krīzes sekas. Informatīvā ziņojuma par Latvijas Stratēģiskās attīstības plāna 2010.–2013.gadam īstenošanu uzdevums ir izvērtēt šā plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmi. Kopumā minētā plāna izpildes atspoguļojums makrolīmeņa indikatoros ir uzskatāms par apmierinošu. Tomēr atsevišķu rādītāju (pētniecībai un attīstībai novirzīto līdzekļu apmērs, nabadzības riska indekss un pieprasīto veselības pakalpojumu nesaņemšana) virzība norāda uz nosacīti nelabvēlīgu gaitu, ko noteikušas izmaiņas pēdējā izvērtētā gada laikā (2010.gads pret bāzes lieluma gadu), kamēr kopējā tendence nav izteikti nelabvēlīga. Sekmīgākie rādītāji novērojami ekonomikas izaugsmes un publiskās pārvaldes reformas prioritātēs, bet sociālās drošības līmeni raksturojošo rādītāju izpilde bijusi mazāk sekmīga. Tam par skaidrojumu ir makroekonomisko rādītāju un pārvaldības lēmumu ietekmes aizkavēšanās attiecībā uz līmeni, kas tieši skar iedzīvotāju labklājību un sociālo drošību.

Sagatavots un iesniegts Ministru kabinetā
Informatīvais ziņojums par turpmāko rīcību attīstības plānošanas sistēmas darbības novērtēšanai un pilnveidošanai

Saprašanās memoranda starp Eiropas Savienību un Latvijas Republiku piektais papildinājums (I pielikuma 10.punkta "b" apakšpunkts) paredz pieņemt caurspīdīgāku un skaidrāk strukturētu nacionālās plānošanas sistēmu, tostarp caur stratēģiju skaita samazināšanu un pašlaik spēkā esošo plānu juridiskā un hierarhiskā statusa pārskatīšanu.

Pamatojoties uz Latvijas Stratēģiskās attīstības plāna 2010.–2013.gadam 3.pielikuma 3.2.1.5.apakšpunktā minēto uzdevumu, PKC sagatavoja Informatīvo ziņojumu par turpmāko rīcību attīstības plānošanas sistēmas darbības novērtēšanai un pilnveidošanai. Politikas plānošanas sistēmas attīstības pamatprincipus nosaka Politikas plānošanas sistēmas attīstības pamatnostādnes (turpmāk – PPSAP), kas paredz izveidot vienkāršu, pārskatāmu un efektīvu rīcībpolitikas plānošanas sistēmu, tādējādi sekmējot valsts attīstību vidējā termiņā un ilgtermiņā. Pamatnostādņu darbības periods ir 2007.–2013.gads, un, tuvojoties dokumenta īstenošanas beigu termiņam, nepieciešams veikt tā ietekmes novērtējumu, kas kalpos kā atskaites punkts un uzrādīs aktuālākās nākamajā periodā risināmās problēmas.

Ziņojumā konstatētas vairākas problēmas:

- neskatoties uz līdzšinējiem centieniem veikt attīstības plānošanas dokumentu optimizāciju (integrēšanu un apvienošanu), aizvien vēl pastāv liels skaits dažādu spēkā esošu politikas plānošanas dokumentu, kuru aktualitāte šobrīd nav skaidra;
- politikas plānošanas process netiek balstīts uz kvalitatīvu plānoto lēmumu sākotnējās ietekmes izvērtējumu un neatkarīgu politikas plānošanas dokumentu starpposma un gala ietekmes izvērtējumu. Līdz ar to nav iespējams objektīvi un argumentēti identificēt un veikt nepieciešamās politikas izmaiņas, kā arī novērtēt pieņemto lēmumu radītās sekas;
- sasaiste starp politikas plānošanas dokumentos paredzēto finansējumu un vidēja termiņa budžeta plānošanu ir formāla, politikas plānošanas dokumentos ietvertā informācija daudzos gadījumos ir novecojusi un neatbilst aktuālajai situācijai. Īpaši tas attiecas uz dokumentiem, kas pieņemti agrāk un kuriem finansējums to īstenošanai 2009.gadā veiktās valsts budžeta konsolidācijas rezultātā tika samazināts vai atsevišķu plānoto pasākumu veikšanai netika piešķirts.

Lai kompleksi risinātu minētās problēmas un lemtu par nepieciešamajām attīstības plānošanas sistēmas izmaiņām kopumā, pamatojoties arī uz spēkā esošo PPSAP darbības beigu termiņa tuvošanos, paredzēts veikt attīstības plānošanas sistēmas darbības novērtējumu, kura ietvaros tiks izvērtēta attīstības plānošanas dokumentu savstarpējā saskaņotība, mijiedarbība un integrācija vienotā un hierarhiskā sistēmā, kas nodrošina nacionālās, reģionālās un vietējās pārvaldes līmeņa plānošanas sistēmu sasaisti, kā arī tiks izstrādāti priekšlikumi attīstības plānošanas sistēmas pilnveidošanai nākotnē.

Izstrādāta pētījuma specifikācija neatkarīgam PPSAP ex-post novērtējumam (konkurss noslēdzies)

Ņemot vērā, ka PKC funkcija ir nodrošināt koordinētu attīstības plānošanu valstī un piedāvāt risinājumus nepieciešamajām izmaiņām politikā vai attīstības plānošanā, 2012.gada sākumā, apzinot riskus un trūkumus, tika identificēta nepieciešamība samazināt valsts pārvaldē izstrādāto politikas plānošanas dokumentu skaitu, pārskatot to izstrādes lietderību, novērtējot iespēju apvienot tematiski līdzīgus plānošanas dokumentus un novēršot politikas plānošanas dokumentu izstrādi šaurās politikas apakšnozarēs. Tuvojas arī PPSAP īstenošanas beigu termiņš, tādēļ, lai kompleksi risinātu iepriekš minētās problēmas un lemtu par nepieciešamajām attīstības plānošanas sistēmas izmaiņām kopumā, Reformu vadības grupā tika nolemts iepirkt neatkarīgu attīstības plānošanas sistēmas darbības novērtējumu, kura ietvaros tiks izvērtēta attīstības plānošanas dokumentu savstarpējā saskaņotība, mijiedarbība un integrācija vienotā un hierarhiskā sistēmā, kas nodrošina nacionālās, reģionālās un vietējās pārvaldes līmeņa plānošanas sistēmu sasaisti, kā arī tiks izstrādāti priekšlikumi attīstības plānošanas sistēmas pilnveidošanai nākotnē.

Novērtējuma darba uzdevumu izstrādāja PKC, bet iepirkums tika organizēts sadarbībā ar Valsts kanceleju atklāta konkursa "Funkciju audita veikšana" ietvaros. Novērtējuma paredzamā līgumsumma ir Ls 17647,84, taču, ņemot vērā administratīvās procedūras iepirkuma organizācijā, 2012.gadā iepirkums vēl netika noslēgts.

Sagatavoti 229 atzinumi (neskaitot atkārtotos) par dažādu nozaru attīstības plānošanas dokumentu un tiesību aktu projektiem

Atbilstoši nolikumam PKC sniedz Ministru prezidentam atzinumus, lai horizontāla rakstura jautājumus saskaņotu ar hierarhiski augstākajos attīstības plānošanas dokumentos noteiktajām vidēja termiņa prioritātēm un politiskajām vadlīnijām, identificētu to ietekmi uz valsts konkurētspēju, vietu un lomu strukturālo reformu īstenošanā, kā arī novirzītu resursus (finansiālos instrumentus) atbilstoši valsts attīstības prioritātēm un politiskajām vadlīnijām. PKC veic arī attīstības plānošanas dokumentu analīzi un sniedz par tiem informāciju Ministru prezidentam. Kopumā sagatavoti 229 atzinumi (neskaitot atkārtotos) par dažādu nozaru attīstības plānošanas dokumentiem un tiesību aktu projektiem. No tiem 84 atzinumi sniegti ar iebildumiem. Būtiski atzinumi sniegti veselības, izglītības, iekšlietu, tieslietu, vides un reģionālās attīstības un labklājības nozarēs, sekmējot nozaru attīstību kopumā un veicinot pārresoru jautājumu kvalitatīvu risināšanu.

Sagatavots un iesniegts Reformu vadības grupā pētījums par valsts pārvaldes pasūtītajiem pētījumiem

Attīstības plānošanas sistēmas darbības efektivitātes analīzes kontekstā aktualitāti iegūst jautājums par izpētes lomu un vietu plānošanas sistēmā, tai skaitā stratēģiskajā plānošanā, kā arī tas, cik lielā mērā, plānojot un izvērtējot rīcībpolitiku, tiek ņemti vērā dažādu pētījumu un novērtējumu rezultāti. Lai to izvērtētu, PKC apkopoja un analizēja informāciju par valsts pārvaldes iestāžu veiktajiem un plānotajiem pētījumiem 2011. un 2012.gadā, uzmanību pievēršot arī pētījumu laikā gūto rezultātu pielietojumam.

Kā secināts Reformu vadības grupas prezentētajā ziņojumā, salīdzinot patlaban valsts pārvaldē īstenoto pētījumu apjomu ar to, kāds tas bijis laikposmā no 2000. līdz 2006.gadam, vērojams būtisks pētniecisko projektu skaita samazinājums. Saistībā ar to šobrīd identificējamas vairākas valsts attīstībai un tautsaimniecībai svarīgas nozares un politikas, kurās situācijas izpēte un analīze visticamāk nav pietiekama. Turklāt, valsts pārvaldē nepastāvot regulāram politikas ietekmes monitoringam, pētījumu tēmas netiek plānotas pat īstermiņā, tas ir, valsts pārvaldes iestādes šobrīd vēl nezina, kādas varētu būt aktuālās pētījumu vajadzības nākamajos divos gados. Ņemot vērā valsts pārvaldē veikto pētījumu raksturojumu un neregularitāti, pastāv arī bažas, ka sabiedrības iesaiste politikas plānošanas un lēmumu pieņemšanas procesā netiek atbilstoši īstenota.

Kā risinājums ziņojumā piedāvāta nepieciešamība vidēja termiņa politikas plānošanas dokumentā papildus noteikt principus, saskaņā ar kuriem tiek īstenots politikas ietekmes monitorings visdažādākajās politikas nozarēs, lai nodrošinātu visaptverošu un precīzu informāciju plānošanai un politiku izvērtēšanai. Nosakot politikas monitoringa principus, nepieciešams definēt arī stratēģiskos sociālos pētījumus, kuri tiek regulāri īstenoti, apverot visdažādākās sociālekonomiskās un sociālpolitiskās jomas, kā arī, kur tas ir iespējams, prioritāri paredzot datu salīdzināšanas nepieciešamību ar citām Eiropas reģiona valstīm. Tas politikas monitoringu veidotu daudzdimensionāli strukturētu un metodoloģijas ziņā atbilstīgu starptautiskajiem standartiem. Ziņojumā norādīts arī uz nepieciešamību definēt stratēģiskās politikas prioritātes, saskaņā ar kurām tiek lemts par pētījumos identificēto problēmu prioritāru risināšanu rīcībpolitikā, jo nereti šķērslis pētījumu sasaistei ar politikas plānošanu un rīcībpolitiku ir tas, ka nepieciešamās izmaiņas īslaicīgi var negatīvi ietekmēt kādas citas politikas nozares rādītājus, taču valsts attīstībai kopumā šāda virzība var būt vēlama.

Lai veicinātu uz zināšanām balstītas rīcībpolitikas īstenošanu un stiprinātu politikas plānošanas sasaisti ar izpēti, ziņojumā piedāvāts uzlabot pētījumu pieejamību valsts pārvaldē. Pilnveidojot PKC uzturētās Pētījumu un publikāciju datubāzes tehniskās iespējas, nākotnē vērtējama arī atsevišķās zinātņu nozarēs īstenotu pētījumu, kā arī Centrālās statistikas pārvaldes un valsts pārvaldes institūciju īstenotu pētniecisko projektu iekļaušana vienotajā sistēmā. Ziņojumā skatīti arī atsevišķi aspekti saistībā ar cilvēkresursu attīstību valsts pārvaldē un saistībā ar valsts pārvaldes un akadēmiskās vides mijiedarbību.

Ministru prezidenta biroja noteiktie darbi

Izstrādāts ziņojums Reformu vadības grupai par daļēji centralizēta valsts kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības modeļa izveidi

Ar Ministru prezidenta 2012.gada 29.februāra rīkojumu Nr.78 tika izveidota PKC vadīta darba grupa, kas izstrādāja informatīvu ziņojumu par daļēji centralizēta valsts kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības modeļa izveidi, tajā pamatojot jaunveidojamā Valsts kapitāla daļu pārvaldības biroja izveides mērķi, funkcijas un uzdevumus, juridisko statusu, izveidošanas un finansēšanas kārtību. Ziņojumā tika iekļauts arī darba grupas redzējums attiecībā uz valsts līdzdalības kapitālsabiedrībās izvērtēšanu, lai gūtu pārliecību par valsts līdzdalības katrā no kapitālsabiedrībām lietderību un kapitālsabiedrību stratēģisko mērķu atbilstību nozaru plānošanas dokumentiem, kā arī optimizētu valsts darbību privāto tiesību jomā, dibinot kapitālsabiedrības vai esot to īpašniekam.

Tiek vadīta darba grupa valsts kapitālsabiedrību turpmākās darbības izvērtēšanai

PKC vadītā darba grupa 2012.gada otrajā pusē turpināja īstenot reformu, uzsākot valsts līdzdalības kapitālsabiedrībās izvērtēšanu. Plānots sagatavot un iesniegt izskatīšanai Reformu vadības grupai un Ministru kabinetā detalizētu informatīvu ziņojumu, ietverot darba grupas viedokli un priekšlikumus turpmākajai rīcībai, tai skaitā par valsts līdzdalības nepieciešamību kapitālsabiedrībās, kā arī kapitālsabiedrību turpmāko juridisko statusu un to pārvaldītāju. 2012.gadā notikušas 17 darba grupas sēdes, kurās izskatīti un sagatavoti ieteikumi par valsts līdzdalību 132 kapitālsabiedrībās no 210 kapitālsabiedrībām, kurās valstij kā īpašniekam ir tieša vai netieša ietekme.

Ziemeļu nākotnes foruma (Northern Future Forum 2013) saturiskā piedāvājuma izstrāde un iesaiste pasākuma organizēšanā

Ziemeļu nākotnes forumu (Northern Future Forum 2013) Rīgā organizē Ministru prezidenta birojs sadarbībā ar Valsts kanceleju, PKC, Ārlietu ministriju, Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju asociāciju un nozares nevalstiskajām organizācijām. PKC 2012.gadā sagatavoja diskusiju materiālus izsūtīšanai dalībvalstīm foruma tēmās „Vai zaļā ekonomika ir konkurētspējīga?" un „Pārvarot digitālo plaisu", kā arī piedalījās apaļā galda diskusijas organizēšanā ar Ministru prezidentu un ekspertiem tēmās „Vai zaļā ekonomika ir konkurētspējīga?" un „Pārvarot digitālo plaisu", palīdzot atlasīt moderatorus diskusiju vadīšanai un ekspertus prezentāciju sniegšanai. PKC līdzdarbojās arī vietējo nozaru ekspertu (Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju asociācija, Latvijas informācijas tehnoloģiju klasteris, Rīgas Tehniskā universitāte u.c.) iesaistē foruma organizēšanā.

Organizētas sešas Reformu vadības grupas sēdes

Lai uzturētu un sekmētu dialogu ar valdības sociālajiem un sadarbības partneriem – Latvijas Darba devēju konfederāciju, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību un Latvijas Pašvaldību savienību, 2012.gadā tika organizētas sešas Reformu vadības grupas sēdes. Reformu vadības grupas sēžu norises organizāciju un sekretariāta funkcijas veic PKC. Reformu vadības grupas sēdes tiek organizētas, lai diskutētu par valdībai, sociālajiem un sadarbības partneriem, kā arī visai sabiedrībai aktuāliem un būtiskiem strukturālo reformu, valsts pārvaldes darbības un administratīvā sloga mazināšanas jautājumiem, tādējādi veicinot ekonomikas stimulēšanas un atklātu valsts budžeta veidošanas procesu.

2012.gadā Reformu vadības grupas diskusijas ir notikušas par sociāli un ekonomiski aktuāliem jautājumiem (piemēram, par biodegvielas ražošanas iespējām Latvijā, publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidi, nacionālā attīstības plāna izstrādes gaitu un prioritāšu noteikšanu, valsts pārvaldes cilvēkresursu politikas turpmāko attīstību, valsts kapitāldaļu pārvaldības reformu un izmaiņām nodokļu politikā), un tās ir sekmējušas vienotu valdības, sociālo un sadarbības partneru lēmumu pieņemšanu šo jautājumu turpmākā virzībā.

Sagatavota informācija Ministru prezidenta birojam par pasākumiem Latvijas konkurētspējas novērtējumā identificēto problēmu novēršanai

Latvijas konkurētspējas novērtējumu (2011.gads) un ilgtspējīga valsts konkurētspējas uzraudzības modeļa izstrādi pēc Ministru prezidenta iniciatīvas un Valsts kancelejas pasūtījuma veica Rīgas Ekonomikas augstskola, piesaistot Hārvardas Biznesa skolas Stratēģijas un konkurētspējas institūta vadošo pētnieku Kristianu Ketelu (Christian H. M. Ketels). Novērtējumā tika identificēti un analizēti vairāk nekā 100 Latvijas konkurētspējas indikatori. Ēnu ekonomika, izglītības sistēmas zemā kvalitāte un transporta infrastruktūras trūkumi ir būtiskākie jautājumi, kas negatīvi ietekmē Latvijas konkurētspēju. Savukārt kā būtiskākās institucionālās problēmas pētnieki identificēja īstermiņa domāšanu, fragmentētu pieeju un neadekvātu prioritāšu izvirzīšanu. 2012.gadā sadarbībā ar nozaru ministrijām tika sagatavoti un sniegti priekšlikumi Ministru prezidenta birojam par īstermiņā veicamajiem pasākumiem Latvijas konkurētspējas novērtējumā identificēto trūkumu novēršanai, kā arī iespējamajiem institucionālajiem risinājumiem.

Sagatavots Ministru prezidenta ikgadējais ziņojums Saeimai par Ministru kabineta paveikto un iecerēto darbību

Ministru prezidenta ziņojums ietver informāciju par Ministru kabineta paveikto un iecerēto darbību, tādējādi sniedzot pārskatu Saeimai par valdības attiecīgajā gadā paveikto dažādās politikas jomās, kā arī norādot turpmāk plānotās rīcības galvenos uzdevumus un mērķus. Ziņojuma struktūra veidota atbilstoši Deklarācijā par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību norādītajām sešām prioritārajām valdības darbības jomām: cilvēkkapitāls, inovatīva un efektīva ekonomika, efektīva teritoriju pārvaldība, vide un dabas kapitāla saglabāšana, pārvaldība, kultūrtelpa, Latvija pasaulē. Ziņojumā apkopoti valdības horizontālie, visām nozarēm būtiskākie un aktuālākie paveiktie uzdevumi, kā arī turpmāk plānotā rīcība, kas tiks īstenota valdības pilnvaru termiņa laikā, koncentrējoties uz Deklarācijā par Ministru kabineta iecerēto darbību izvirzītajām prioritātēm. Šīs prioritātes ir vērstas uz stabilu un ilgtspējīgu Latvijas attīstību, ekonomisko izaugsmi, saliedētu un iekļaujošu sabiedrību, tiesisku un efektīvu valsts pārvaldes darbu, kā arī tautas ataudzes un reģionu attīstības sekmēšanu.

Ziņojumā ietverta arī informācija atbilstoši Ministru kabineta iekārtas likuma 15.panta piektajai daļai, kurā noteikts, ka Ministru prezidents ziņo Saeimai par Deklarācijas par Ministru kabineta iecerēto darbību un tās īstenošanas rīcības plāna izpildi vismaz reizi gadā, un Attīstības plānošanas sistēmas likuma 12.panta devītajai daļai, kas paredz, ka Ministru prezidents savā ikgadējā ziņojumā Saeimai par Ministru kabineta paveikto un iecerēto darbību ietver pārskatu par valsts attīstības plānošanas sistēmas darbību. Līdz ar to ziņojuma attiecīgajās sadaļās ietverta informācija par valsts attīstības plānošanas sistēmas darbību kopumā.

Sagatavots Ministru prezidenta ikgadējais ziņojums Saeimai par Latvijas nacionālo drošību

Ziņojums sagatavots atbilstoši Nacionālās drošības likuma 9.panta 2.punktam, kurā noteikts, ka Ministru prezidenta kompetencē ir gadskārtējā ziņojuma sniegšana Saeimai par nacionālo drošību. Ziņojumā nav iekļauta informācija par nacionālās drošības jomā veiktajiem pasākumiem, kuru publiskošanu ierobežo likums „Par valsts noslēpumu". Ziņojums sagatavots, ņemot vērā Aizsardzības ministrijas, Ārlietu ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Finanšu ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Kultūras ministrijas, Labklājības ministrijas un Satiksmes ministrijas sniegto informāciju un komentārus, kā arī saskaņots ar Satversmes aizsardzības biroju.

Ziņojumam ir divas daļas. Ziņojuma pirmajā daļā ir iekļauta informācija par Latvijas līdzdalību kolektīvās drošības un aizsardzības sistēmas stiprināšanas pasākumos, tas ir, Latvijas iesaisti starptautiskās politikas aktualitātēs un līdzdalību starptautiskajās organizācijās, tādējādi stiprinot Latvijas nacionālo drošību, kā arī gatavību starptautisko, reģionālo un arī nacionālo drošības risku un apdraudējumu mazināšanai un novēršanai.

Ziņojuma otrajā daļā ir aplūkoti jautājumi, kas ietekmē iekšpolitisko stabilitāti un drošību, izvērtējot būtiskākos pasākumus nacionālās drošības risku novēršanai un mazināšanai. Nacionālās drošības ziņojumā iekļautie būtiskākie iekšpolitisko drošību raksturojošie jautājumi ir finanšu stabilitāte un fiskālā drošība, sabiedrības integrācijas un nacionālās identitātes un pamatvērtību izpratnes jautājums, sociālā stabilitāte un ilgtspēja, kā arī informācijas tehnoloģiju drošība un energodrošība, kas lielā mērā ir saistīta ar valsts energoresursu nodrošināšanu un piegādes stabilitāti un pastāvību.

Sagatavots un Ministru kabinetā apstiprināts Informatīvais ziņojums par sabiedrības saliedēšanu, nacionālās identitātes un valsts valodas pozīcijas nostiprināšanu

Pēc 2012.gada 18.februāra tautas nobalsošanas par likumprojektu „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē", ar kuru cita starpā bija paredzēts noteikt krievu valodai otras valsts valodas statusu, aktualizējās jautājums par nacionālās identitātes raksturu un tautas saliedētību. Tomēr 2011.gada 20.oktobrī Ministru kabinetā apstiprināto Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības attīstības un sabiedrības integrācijas politikas pamatnostādņu 2012.–2018.gadam rīcības plāns 2012.–2014.gadam valsts budžeta līdzekļus jebkādām aktivitātēm, kas attiecas uz minētajām tēmām, 2012.gadā neparedzēja. Šā iemesla dēļ PKC tika uzdots sadarbībā ar ministrijām, sabiedrības integrācijas ekspertiem un nevalstiskajām organizācijām izstrādāt plānu tautas saliedētības veicināšanai, kam faktiski bija divi uzdevumi. Tas, no vienas puses, akcentēja un atbalstīja cilvēku savstarpējo sadarbību kā būtisku priekšnosacījumu sabiedrības un valsts attīstībai, bet, no otras puses, stingri iezīmēja nacionālās identitātes un valsts valodas pozīcijas. Pilsoniskā iesaiste, sadarbība un aktivitāte apliecina, ka cilvēki viens otram uzticas un ir vienoti kopīgiem mērķiem, tādēļ, Ministru kabinetā izskatot Informatīvo ziņojumu par sabiedrības saliedēšanu, nacionālās identitātes un valsts valodas pozīcijas nostiprināšanu, 2012.gadā tika:

- piešķirti līdzekļi grantu shēmām, tādējādi rosinot pilsonisko sabiedrību sniegt ieguldījumu ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanā, dažādu pasākumu organizēšanā bērniem un jauniešiem no atstumtības riska ģimenēm;
- atbalstīta nevalstisko organizāciju kapacitātes stiprināšana, līdzdarbojoties lēmumu pieņemšanas procesā un publisko pakalpojumu sniegšanā;
- atbalstīta apmaiņas programma latviešu un mazākumtautību bērniem un jauniešiem;
- izveidota programma "Ārpusskolas pasākumu programma", tādējādi atbalstot projektus, kas veicina bērnu un jauniešu pilsonisko un demokrātisko līdzdalību.

Savukārt nacionālā identitāte un latviešu valoda kā pamats tautas pastāvēšanai 2012.gadā stiprināta:

- nodrošinot bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšanas programmas darbību kā latviešu, tā arī mazākumtautību skolās, bibliotēkās un diasporā;
- nodrošinot grāmatu iegādi publiskajās bibliotēkās visā Latvijā;
- atbalstot sabiedriskos plašsaziņas līdzekļus vienotas informācijas telpas uzturēšanā, kā arī organizējot sabiedrisko pasūtījumu vietējiem un reģionālajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem;
- atbalstot aktivitātes, kas nodrošina latviešu kultūras un izglītības pieejamību no valsts izbraukušajiem iedzīvotājiem;
- pilnveidojot bilingvālo mācību procesu pirmsskolās;
- organizējot intensīvos latviešu valodas kursus Latgales reģionā.

Dažādām sabiedrības saliedēšanas aktivitātēm 2012.gadā kopumā piešķirti 928 147 lati, taču saskaņā ar informatīvo ziņojumu ir ieplānoti un atbalstīti projekti arī 2013. un 2014.gadā.

Sagatavots Informatīvais ziņojums par Ministru prezidenta vizītes Apvienotajos Arābu Emirātos un Katarā rezultātu apkopošanu un turpmāko rīcību

2012.gada 10.–15.martā norisinājās Ministru prezidenta darba vizīte Līča valstīs – Apvienotajos Arābu Emirātos un Katarā. Saskaņā ar Ministru prezidenta 2012.gada 10.aprīļa rīkojumu Nr.133 „Par darba grupu" tika izveidota starpinstitūciju darba grupa, kuras uzdevums bija apkopot Ministru prezidenta darba vizītes rezultātus un sagatavot priekšlikumus turpmākajai starpvalstu sadarbībai. Darba grupas sastāvā tika iekļauti Ministru prezidenta biroja, Ārlietu ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Satiksmes ministrijas, Zemkopības ministrijas, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras un PKC pārstāvji.

Informatīvajā ziņojumā par Ministru prezidenta vizītes Apvienotajos Arābu Emirātos un Katarā rezultātu apkopošanu un turpmāko rīcību sniegta informācija par nozarēm, kurās sadarbība ar Līča valstīm uzskatāma par perspektīvu un, pamatojoties uz vizītes laikā identificētajiem kontaktiem, ir uzsākts sadarbības process. Ziņojumā informēts arī par paveikto līgumtiesiskās bāzes pilnveidošanā un starpinstitūciju sadarbības sekmēšanā, kā arī sniegti konkrēti priekšlikumi turpmākajai starpvalstu sadarbības veicināšanai 2013.gadā.

2.4. RISKA VADĪBA

Riski ir iestādes darbības neatņemama sastāvdaļa, un to pārvaldīšana ir viena no PKC stratēģiskajām vērtībām, kas balstās pārliecībā, ka veiksmīga iestādes funkcionēšana, tās funkciju īstenošana, uzdevumu izpilde un mērķu sasniegšana ir tieši atkarīga no risku pārvaldīšanas efektivitātes. PKC savā darbībā ir pakļauts dažādiem riskiem. Nozīmīgākie no tiem ir kadru mainības risks un komunikatīvais risks. Riska vadība nozīmē potenciālo risku noteikšanu, novērtējumu un kontroli, lai izveidotu disciplinētu, konservatīvu un konstruktīvu risku pārvaldīšanas un kontroles vidi.

Risku pārvaldīšanas process ietver:

- būtisku risku noteikšanu un novērtēšanu;
- darbības, kas vērstas uz būtisko risku iespējamu novēršanu un ietekmes samazināšanu.

Savā darbībā PKC cenšas saglabāt iespējamo zemāko riska līmeni, vienlaikus tiecoties nepārsniegt saprātīgu izmaksu līmeni.

Kadru mainības risks

Lai īstenotu PKC funkcijas, tam ir nepieciešami darbinieki – eksperti ar augstu kvalifikāciju, dziļām, specifiskām zināšanām un praktisku pieredzi savā jomā. Kopējais darbinieku skaits PKC ir minimālais nepieciešamais, lai varētu īstenot iestādes pašreizējās funkcijas, taču nav veiktspējas kapacitātes rezervju, kas rada virkni risku:

- palielinoties darba apjomam, to nav iespējams ilgstoši veikt ar pašreizējo darbinieku skaitu;
- darbiniekam ilgstoši slimojot vai citu iemeslu dēļ zaudējot darbaspējas, faktiski nav iespējams darbinieka funkcijas sadalīt starp pārējiem darbiniekiem.

Īpaši jāizdala risks, kas saistās ar darbinieka aiziešanu no darba. 2012.gadā darbinieku kadru mainība PKC bija 17 %. Ikviens šāds gadījums apdraud iestādes normālu funkcionēšanu. Vajadzīgās kvalifikācijas eksperta rekrutēšana saskaņā ar pastāvošo procedūru no izsludināšanas brīža līdz darba uzsākšanai ilgst līdz pat trim mēnešiem, turklāt nereti salīdzoši zemā atalgojuma dēļ vispār ir problemātiska.

Kadru mainības riska ietekmes mazināšanai proaktīvi nepieciešams veikt šādus pasākumus:

- pārskatīt atalgojuma politiku, lai nodrošinātu esošajiem darbiniekiem konkurētspējīgu, motivējošu atalgojumu;
- paredzēt jaunas darba vietas, lai mazinātu slodzi uz vienu darbinieku un, ja nepieciešams, būtu iespējams veikt funkcionālu aizvietošanu.

Komunikatīvais risks

Komunikatīvais risks ir kvantitatīvi nenosakāms risks, kura radītās sekas un zaudējumi tomēr var būt nozīmīgi. Šā riska pārvaldīšanai PKC ir izstrādāts iekšējais normatīvais dokuments „Sabiedrisko attiecību un krīzes komunikācijas politika".

Īpaši jāuzsver komunikatīvais risks, ko rada zema atpazīstamība sabiedrībā. PKC kā iestāde ir dibināts nesen, tādēļ tā nosaukums, veiktās funkcijas un mērķi ir maz zināmi, turklāt ne tikai plašākā sabiedrībā, bet arī viedokļu līderu vidū. Tas nereti kavē un apgrūtina iestādes uzdevumu izpildi un mērķu sasniegšanu.

Komunikatīvā riska mazināšanai jāparedz resursi proaktīvai, mērķtiecīgai un sistemātiskai komunikācijai. Līdz šim komunikācijā ir izmantotas tikai bezmaksas iespējas, līdz ar to tā ir bijusi reaģējoša, piesaistīta notikumiem un mediju interesei, sporādiska. PKC zīmola atpazīstamības veidošanai un reputācijas vadībai tas nav pietiekami.

Svarīga nozīme komunikatīvā riska mazināšanā ir jaunas mājaslapas izstrādei. Tai jāatspoguļo organizācija un visi tās darbības virzieni, ne tikai viens produkts – NAP2020. Jānodrošina arī iespēja saņemt informāciju vairākās svešvalodās.

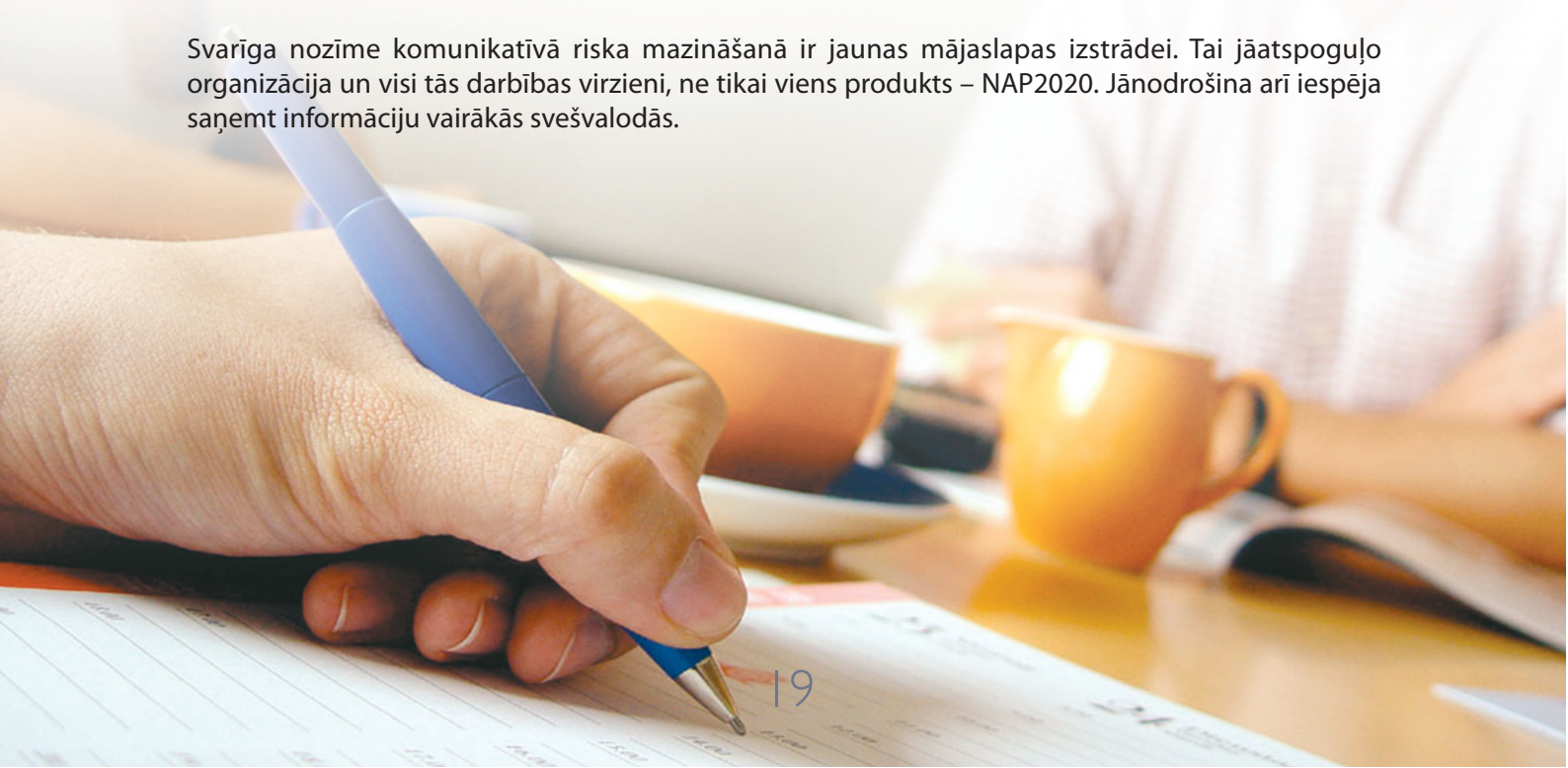

3. FINANŠU RESURSI UN PKC DARBĪBAS REZULTĀTI

3.1. FINANSĒJUMS PKC DARBĪBAS NODROŠINĀŠANAI

Sākotnēji 2012.gadam valsts budžeta programmas "Pārresoru koordinācijas centra darbības nodrošināšana" finansējums PKC izdevumu segšanai bija plānots 292 881 lata apmērā. Ņemot vērā Likumā par valsts budžetu 2012.gadam veiktos grozījumus un gada laikā īstenoto līdzekļu pārdali, precizētais izdevumu plāns gada beigās bija 359 427 lati. Racionāli un taupīgi izlietojot valsts budžeta izdevumus, plānoto izdevumu izpilde gada beigās bija 340 316 latu jeb 94,7 % no gada plāna.

Programmas "Pārresoru koordinācijas centra darbības nodrošināšana" mērķis ir nodrošināt attīstības plānošanas sistēmas darbību atbilstoši Attīstības plānošanas sistēmas likumā noteiktajai kārtībai un hierarhijai, tai skaitā nodrošinot plānošanas dokumentu savstarpējo saskaņotību un atbilstību hierarhiski augstākos plānošanas dokumentos noteiktajiem mērķiem. Programmas ietvaros tika īstenotas PKC pamatfunkcijas un nodrošināta tam papildu deleģēto funkciju izpilde.

PKC finansējumu programmā veido dotācija no vispārējiem ieņēmumiem un citi pašu ieņēmumi. Kopējais budžeta līdzekļu izlietojums un rādītāju izpilde 2012.gadā, kā arī salīdzinājums ar 2011.gadu atspoguļots šā pārskata 1.tabulā.

1.tabula

Programmas "Pārresoru koordinācijas centra darbības nodrošināšana" valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (latos)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2011.gadā (faktiskā izpilde)	2012.gadā apstiprināts likumā (ar grozījumiem)	2012.gadā faktiskā izpilde
1.1.	dotācijas	6 661	336 585	336 094
1.3.	valsts budžeta transferti	–	–	–
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	6 661	338 471	320 667
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	–	20 956	19 649

3.2. ĪSTENOTO BUDŽETA PROGRAMMU ANALĪZE

2012.gadā PKC īstenotā projekta „Starptautiskās valsts pārvaldes vasaras skolas organizēšana" pašu ieņēmumu un attiecīgo izdevumu izpilde ir 18,5 % no gada plāna, tas ir, par 18 620 latiem mazāk, nekā plānots. Gada laikā piešķirtā finansējuma ietvaros tika nodrošināta NAP2020 ekspertīze un ikgadējās konferences „Par Latvijas un Igaunijas sadarbības ziņojuma ieviešanu" organizēšana. 2012.gadā intensīvi strādāja trīs PKC ekspertu vadītas starpinstitūciju darba grupas un tika izstrādāts un Saeimā apstiprināts NAP2020. Šā procesa nodrošināšanai tika veiktas aktivitātes, lai pilnveidotu PKC materiāltehnisko bāzi un nodrošinātu šā procesa normālu un adekvātu norisi.

3.3. PKC ĪSTENOTIE PĒTĪJUMI 2012.GADĀ

2012.gadā tika izstrādātas tehniskās specifikācijas diviem pētījumiem, kurus plānots veikt 2013.gadā projekta „Atbalsts strukturālo reformu ieviešanai valsts pārvaldē" (ID Nr. 1DP/1.5.1.1.1./10/IPIA/CFLA/004/002) atklātā konkursa „Funkciju auditu veikšana (3 daļās)" ietvaros (iepirkuma identifikācijas Nr. MK VK 2012/7 ESF):

- pētījums "Politikas plānošanas sistēmas attīstības pamatnostādņu un Attīstības plānošanas sistēmas ietekmes novērtējums". Šā pētījuma mērķis ir veikt esošās attīstības plānošanas sistēmas darbības efektivitātes novērtējumu un sniegt priekšlikumus attīstības plānošanas sistēmas pamatnostādņu izstrādei nākamajam plānošanas periodam, tādējādi sekmējot maksimāli efektīvu un harmonizētu attīstības plānošanas sistēmas darbību valstī, aprobēt Latvijas situācijai vispiemērotāko ārvalstīs izmantotu zinātniski pamatotu metodiku attīstības plānošanas dokumentu novērtēšanai jebkurā politikas nozarē, kā arī veikt vienas konkrētas politikas nozares paraugnovērtējumu. Pētījuma gaitā tiks novērtēta attīstības plānošanas dokumentu savstarpējā saskaņotība un mijiedarbība, kā arī plānošanas dokumentu integrācija vienotā, hierarhiskā un saskaņotā sistēmā, kas nodrošina nacionālās, reģionālās un vietējās pārvaldes līmeņu plānošanas sistēmu sasaisti. Pētījuma ietvaros nepieciešams arī revidēt jau izstrādātos attīstības plānošanas dokumentus kādā konkrētā politikas nozarē un izvērtēt to aktualitāti un vietu attīstības plānošanas dokumentu hierarhijā;

- pētījums "Tautas ataudzi ietekmējošo faktoru izpēte". Šā pētījuma mērķis ir iegūt datus un analizēt faktorus, kas ietekmē tautas ataudzi, izstrādāt priekšlikumus demogrāfiskās situācijas uzlabošanai (dzīvi dzimušo skaita pieaugumam, zīdaiņu mirstības, grūtniecības pārtraukšanas, neauglības, priekšlaicīgas iedzīvotāju mirstības mazināšanai, veselīgi nodzīvoto dzīves gadu un dzīvildzes kopumā uzlabošanai, reemigrācijai un imigrācijai), kā arī, pamatojoties uz priekšlikumiem, izstrādāt vismaz piecus politikas alternatīvu scenārijus, prognozējot dzimstības rādītāju, migrācijas un dabiskā pieauguma izmaiņas vidējā termiņā un ilgtermiņā.

NAP2020 izstrādes procesā tika sagatavots Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020.gadam prioritāšu pamatojuma ziņojums (turpmāk – PPZ), kas bija pamats Nacionālā attīstības plāna prioritāšu noteikšanai. PPZ sagatavošanu nodrošināja PKC eksperti, kuri veica makroekonomiskās attīstības šķēršļu un prognožu analīzi, izvērtēja esošo situāciju LIAS2030 mērķu sasniegšanā, kā arī Saeimas apstiprinātā ilgtermiņa konceptuālā dokumenta "Latvijas izaugsmes modelis. Cilvēks pirmajā vietā" īstenošanā un Nacionālās reformu programmas stratēģijas "ES2020" īstenošanai ieviešanā. Saskaņā ar PPZ sniegto analīzi būtisku ieguldījumu NAP2020 mērķu izvirzīšanā deva Latvijas konkurētspējas novērtējums (2011.gads), kurā sniegts vispusīgs valsts tautsaimniecības konkurētspējas novērtējums un piedāvāti risinājumi situācijas uzlabošanai.

Prioritāšu pamatojuma ziņojuma struktūra ir veidota atbilstoši LIAS2030 noteiktajām septiņām prioritātēm – kultūras telpas attīstība, ieguldījumi cilvēkkapitālā, paradigmas maiņa izglītībā, inovatīva un ekoefektīva ekonomika, daba kā nākotnes kapitāls, telpiskās attīstības perspektīva un inovatīva pārvaldība, sabiedrības līdzdalība. Katrā no šīm prioritātēm ir analizēta esošā situācija mērķu sasniegšanā, kā arī identificēta nepieciešamā tālākā rīcība.

PPZ salīdzina vēlamo situāciju (noteiktie ilgtermiņa un vidēja termiņa mērķi) ar esošo un nosaka atšķirības (Gap Analysis), tādējādi identificējot vislielāko atšķirību jomas. Turklāt katrā no septiņām ilgtermiņa prioritārajām jomām ir īstenota SVID analīze, kas ir papildu analītisks materiāls attiecībā uz vidēja termiņa prioritārajām jomām.

Plašāka informācija –
http://www.nap.lv/images/NAP2020%20dokumenti/prioritasu_pamatojuma_zinojums20120306.pdf.

3.4. PKC ĪSTENOTĀS REFORMAS 2012.GADĀ

Valsts kapitālsabiedrību pārvaldības reforma

Viena no jomām, kurās 2012.gadā aktīvi tika iesaistīts PKC, bija valsts kapitālsabiedrību pārvaldības reforma. Reformu vadības grupa 2012.gada 16.februārī nolēma uzdot veidot starpnozaru darba grupu PKC vadībā, kura sadarbībā ar valsts institūciju un sociālo un sadarbības partneru pārstāvjiem izstrādātu priekšlikumus daļēji centralizēta valsts kapitālsabiedrību pārvaldes modeļa ar centralizētu pārvaldes institūciju Ministru kabineta pārraudzībā ieviešanai.

Ar Ministru prezidenta 2012.gada 29.februāra rīkojumu Nr.78 tika izveidota PKC vadīta darba grupa, kas izstrādāja informatīvu ziņojumu par daļēji centralizēta valsts kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības modeļa izveidi, tajā pamatojot jaunveidojamā Valsts kapitāla daļu pārvaldības biroja izveides mērķi, funkcijas un uzdevumus, juridisko statusu, izveidošanas un finansēšanas kārtību. Ziņojumā tika iekļauts arī darba grupas redzējums attiecībā uz valsts līdzdalības kapitālsabiedrībās izvērtēšanu, lai gūtu pārliecību par valsts līdzdalības lietderību katrā no kapitālsabiedrībām un kapitālsabiedrību stratēģisko mērķu atbilstību nozaru plānošanas dokumentiem, kā arī optimizētu valsts darbību privāto tiesību jomā, dibinot kapitālsabiedrības vai esot to īpašniekam.

PKC vadītās darba grupas sagatavotais Informatīvais ziņojums par daļēji centralizēta valsts kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības modeļa izveidi tika izskatīts Reformu vadības grupas 2012.gada 5.aprīļa sēdē. Tajā tika nolemts kopumā atbalstīt darba grupas ziņojumu un tajā ietvertos risinājumus daļēji centralizēta valsts kapitālsabiedrību pārvaldības modeļa ieviešanai, kā arī šā modeļa ieviešanas laika grafiku.

PKC vadītā darba grupa 2012.gada augustā turpināja īstenot reformu, uzsākot valsts līdzdalības kapitālsabiedrībās izvērtēšanu, ko sākotnēji bija uzdots paveikt līdz 2012.gada 31.decembrim. Ņemot vērā ievērojamo darba apjomu un tā sarežģītību, to paveikt plānotajā termiņā nebija iespējams, tādēļ izvērtēšanas pabeigšanas termiņš pārcelts uz 2013.gada 1.maiju, kad plānots sagatavot un iesniegt izskatīšanai Reformu vadības grupā un Ministru kabinetā detalizētu informatīvu ziņojumu, ietverot darba grupas viedokli un priekšlikumus turpmākajai rīcībai, tai skaitā par valsts līdzdalības nepieciešamību kapitālsabiedrībās, kā arī kapitālsabiedrību turpmāko juridisko statusu un to pārvaldītāju. 2012.gadā notikušas 17 darba grupas sēdes, kurās izskatīti un sagatavoti ieteikumi par valsts līdzdalību 132 kapitālsabiedrībās no 210 kapitālsabiedrībām, kurās valstij kā īpašniekam ir tieša vai netieša ietekme.

Vidēja termiņa stratēģiskās plānošanas dokuments

NAP2020 ir radījis reformu Latvijas plānošanas sistēmā. NAP2020 ir pirmais vidēja termiņa plānošanas dokuments Latvijas vēsturē, kas sasaista Latvijas vidēja termiņa mērķus un uzdevumus ar pieejamiem līdzekļiem.

Ņemot vērā nepieciešamību pārorientēties no efektivitātes virzītas ekonomikas uz inovāciju virzītu ekonomiku, tika izvirzīts NAP2020 vadmotīvs "Ekonomikas izrāviens" un prioritātes "Tautas saimniecības izaugsme", "Cilvēka drošumspēja" un "Izaugsmi atbalstošas teritorijas", kā arī noteikti šādi stratēģiskie rādītāji – IKP uz vienu iedzīvotāju pēc pirktspējas paritātes (pieaugums no 58 % 2011.gadā līdz 71 % no ES-27 vidējā rādītāja 2020.gadā), summārais ienākumu nevienlīdzības S80/S20 kvintiļu attiecības indekss (samazinājums no 6,6 2011.gadā līdz 4,8 2020.gadā).

NAP2020 vadmotīvs un prioritātes veido savstarpēji iedarbīgu un vienotu sistēmu, kas identificē galvenos valsts izaicinājumus un ieguldījumu virzienus laikposmā līdz 2020.gadam. NAP2020 ir veidots, stratēģiju salāgojot ar resursiem, kas būs pieejami ieguldījumiem valsts attīstībā laikposmā no 2014. līdz 2020.gadam. NAP2020 ieguldījumi ir pamatojami ar skaidri definētiem mērķiem un visefektīvākajiem līdzekļiem to sasniegšanā. NAP2020 noteiktais finansējuma sadalījums investīcijām tiks izmantots valsts budžeta attīstības finansējuma, Eiropas Savienības politiku instrumentu un citas

ārvalstu finanšu palīdzības investīciju plānošanā. 3,89 mljrd. latu paredzēti uzdevumu īstenošanai prioritātē "Tautas saimniecības izaugsme", 3,16 mljrd. latu – prioritātē "Izaugsmi atbalstošas teritorijas" un 1,18 mljrd. latu – prioritātē "Cilvēka drošumspēja". Pašā NAP2020, kuru pieņēma Ministru kabinets un apstiprināja Saeima, ir noteikti 12 rīcības virzieni un to kopējais finansējuma apjoms.

1.diagramma

Indikatīvais finanšu resursu sadalījums NAP2020 sadalījumā pa prioritātēm un rīcības virzieniem (milj. latu)

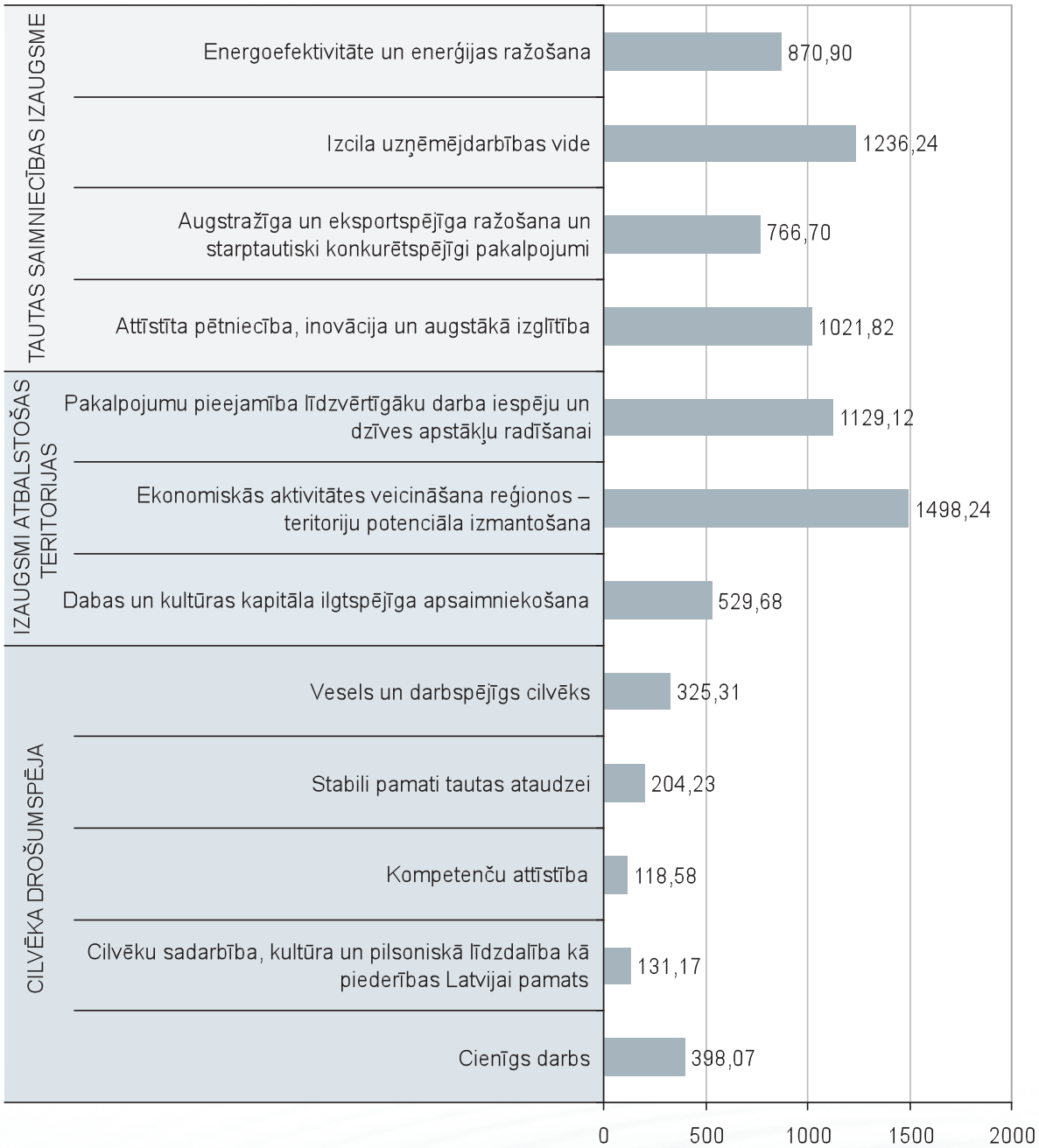

Kopējais NAP2020 ietvaros paredzamais finansējums investīcijām valsts attīstībai līdz 2020.gadam paredzēts vairāk nekā 8,23 mljrd. latu apmērā, tai skaitā 3,90 mljrd. latu – Eiropas Savienības strukturālo un investīciju fondu finansējums, 1,42 mljrd. latu – valsts budžeta finansējums, 1,44 mljrd. latu – cits ārvalstu finansējums, 1,34 mljrd. latu – privātais finansējums un 0,13 mljrd. latu – pašvaldību finansējums.

2.diagramma

Indikatīvais finanšu resursu sadalījums NAP2020 sadalījumā pa avotiem (milj. latu)

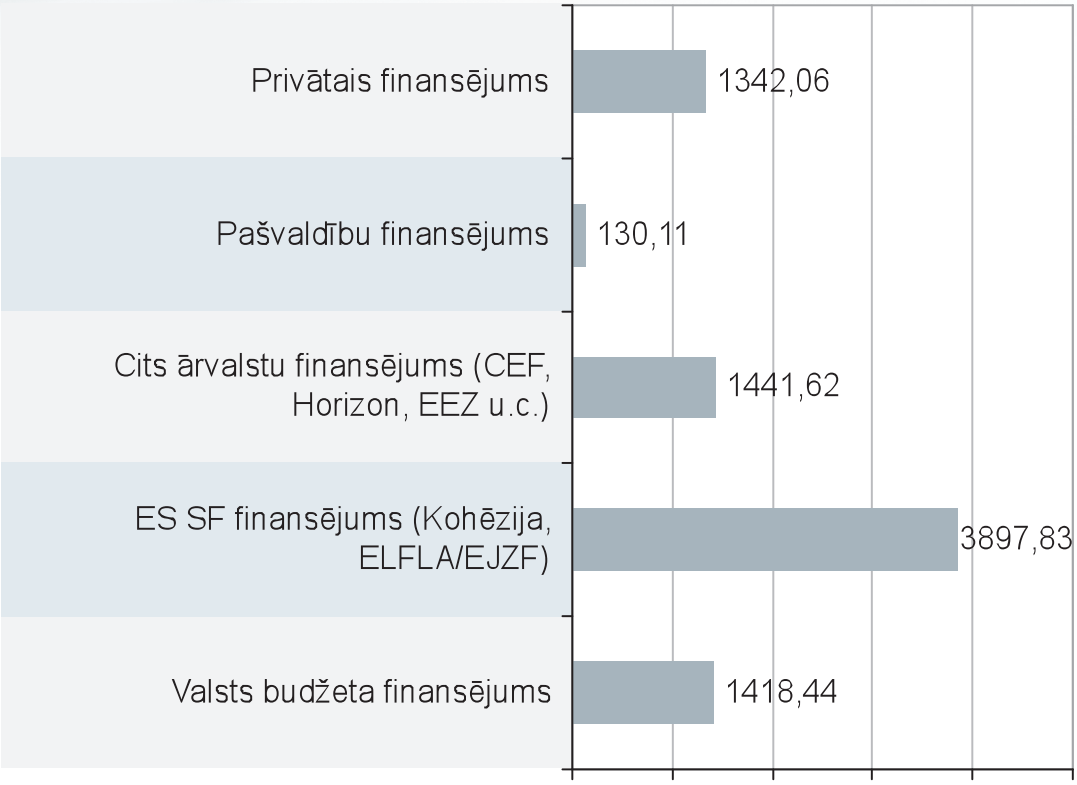

Detalizēts izklāsts par NAP2020 noteikto prioritāšu, rīcības virzienu un uzdevumu sasaisti ar darbībām un tiem paredzētajiem indikatīvajiem finanšu resursiem un to avotiem atrodams NAP2020 indikatīvā finanšu pamatojuma dokumentā. Šis dokuments ir pamats NAP2020 turpmākajai sasaistei ar valsts, Eiropas Savienības un citas ārvalstu finanšu palīdzības finansējumu un nozaru vidēja termiņa politikas plānošanu 2014.–2020.gadam. NAP2020 indikatīvā finanšu pamatojuma dokumentu iespējams apskatīt: http://nap.lv/nap2020-indikat%C4%ABvais-finan%C5%A1u-pamatojums.

Indikatīvais resursu sadalījums tapis, ministrijām iesniedzot priekšlikumus par darbībām NAP2020 uzdevumu īstenošanai ar ieteikumiem par iespējamiem finansējuma avotiem. PKC vērtēja darbību priekšlikumus atbilstoši nacionālā attīstības plāna izstrādes metodoloģijā noteiktajiem kritērijiem Finanšu ministrijas prognozētā finanšu apjoma ietvaros. Finanšu ministrija izskatīja darbību atbilstību Eiropas Savienības struktūrfondiem un citiem finanšu instrumentu mērķiem.

NAP2020 indikatīvā finanšu pamatojuma dokuments nodrošina Attīstības plānošanas sistēmas likuma 11.panta 3.1 daļā noteiktā uzdevuma izpildi –, ka Eiropas Savienības politiku instrumentu un ārvalstu finanšu palīdzību regulējošos attīstības plānošanas dokumentos iekļaujamo saturu prioritāri balsta uz nacionālajā attīstības plānā noteikto. 2013.gadā NAP2020 mērķus saistīs ar Eiropas Savienības struktūrfondu finansējumu Eiropas Savienības 2014.–2020.gada plānošanas perioda ietvaros. Savukārt Finanšu ministrija laikposmā no 2014. līdz 2020.gadam vērtēs, vai pieprasītie līdzekļi jaunajām politikas iniciatīvām ir ieguldījums NAP2020 mērķu sasniegšanā.

4. PERSONĀLS

4.1. PKC PERSONĀLS UN KOMPETENCES JOMAS

2011.gada nogalē līdz ar valdībā pieņemto lēmumu, ka turpmāk valsts attīstības plānošanas sistēmas jautājumu koordinācija un uzraudzība jāveic vienai institūcijai, no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas uz PKC jaunās institūcijas izveidošanai un darbības uzsākšanai tika pārcelti trīs ierēdņi. Attiecīgi 2012.gada februārī ar valdības lēmumu Valsts kanceleja jaunizveidotajai iestādei nodeva politikas plānošanas dokumentu datubāzes un pētījumu un publikāciju datubāzes uzturēšanas funkciju kopā ar četrām amata vietām. Uz pārējām sešām ierēdņu amata vietām pretendenti tika izraudzīti konkursa kārtībā, izvērtējot viņu izglītības atbilstību, darba pieredzi un kvalifikāciju, kā arī ieinteresētību un spēju piedāvāt jaunus risinājumus institūcijas un veicamo pienākumu ietvaros. 2012.gada nogalē PKC nolikumā noteiktās funkcijas un uzdevumus īstenoja 17 darbinieki, no tiem 12 – vispārējā civildienesta ierēdņu amatos, savukārt pieci – darbinieku (ekspertu) statusā.

Visiem institūcijā nodarbinātajiem ir augstākā izglītība, tai skaitā vienam darbiniekiem – doktora grāds, 14 darbiniekiem – maģistra grāds, diviem darbiniekiem – bakalaura grāds. Visvairāk pārstāvētās specialitātes, kurās darbinieki ieguvuši augstāko akadēmisko izglītību, ir politikas zinātnes (septiņi darbinieki) un vadībzinātnes, tai skaitā uzņēmējdarbība (septiņi darbinieki), kā arī ekonomika (divi darbinieki). Pašreiz četri darbinieki turpina studijas augstākajā mācību iestādē, no tiem viens studē maģistrantūras programmā, divi – doktorantūrā, viens darbinieks iegūst otru augstāko izglītību citā studiju programmā. Personāla vidējais vecums ir 37 gadi. No institūcijā strādājošajiem 11 ir sievietes un seši – vīrieši. 2012.gadā darbu PKC pēc paša vēlēšanās pārtrauca trīs nodarbinātie.

Ikvienam PKC darbiniekam ir noteikta atbildība par konkrētu politikas jomu ekspertīzi. Lai nodrošinātu darba procesa nepārtrauktību, ir veikta atbildības sadale, kas darbinieka slimības vai cita veida prombūtnes laikā nodrošina ekspertīzes esību ("dubliera funkcija"). Pašreiz PKC rīcībā esošais cilvēkresursu apjoms nenodrošina samērīgu un līdzvērtīgu darba sadalījumu, un tas bieži ir iemesls atsevišķu politikas jomu ekspertu pārslodzei. Lai nodrošinātu visu nozaru pilnvērtīgu un nepārtrauktu ekspertīzi, papildus nepieciešamas vismaz trīs štata vietas.

PKC PERSONĀLS

Mārtiņš Krieviņš – misijas vadītājs
Mārtiņš vada PKC kolektīvu, un viņam jābūt lietas kursā par visu, kas notiek par un ap attīstības plānošanu dažādās nozarēs. Papildus jānodrošina Ministru prezidents un Ministru prezidenta biroja pārstāvji ar darbam nepieciešamo analītisko materiālu. Daļa laika jāvelta arī administratīvajiem darbiem, lai gan pašam vislabāk patīk iejusties analītiķa lomā un iegrimt šaurāku vai plašāku problēmu risināšanā.

Rudīte Osvalde – valsts pārvaldes pārzinātāja
Risina dažādus starpresoru kāzusus. Patīk sakārtot jautājumus un novest aizsāktās reformas līdz galam.

Pēteris Vilks – institucionālā atmiņa
Darba pienākumu ietvaros vērtē dažādu ekonomikas politiku mijiedarbību, analizē nākotnes izaicinājumus un galvenos riskus valsts izaugsmē un attīstībā, plāno publisko investīciju ieguldījumu virzienus un aktivitātes iespējami lielākam sabiedriskajam labumam un ilgtermiņa mērķu sasniegšanai.

Vladislavs Vesperis – attīstības uzraugs un valsts kapitālsabiedrību reformators
Darba pienākumu ietvaros koordinē LIAS2030 īstenošanas un Latvijas Stratēģiskās attīstības plāna īstenošanas uzraudzības ziņojumu sagatavošanu, kā arī politikas plānošanas dokumentu ietekmes novērtēšanu. Vada valsts kapitālsabiedrību pārvaldības reformu darba grupu, nodrošinot reformu virzības kopējo koordināciju un valsts līdzdalības kapitālsabiedrībās izvērtēšanu.

Valters Bolēvics – Transporta nozares un infrastruktūras eksperts
Dalība NAP2020 izstrādē, nodrošinot ekspertīzi par jautājumiem, kas saistīti ar transporta nozares investīciju plānošanu, publisko finanšu plānošanu, ekonomisko analīzi un stratēģisko plānošanu, kā arī dalība Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanas uzraudzībā noteiktās kompetences ietvaros. Priekšlikumu un novērtējuma sniegšana par valsts budžeta projekta paketes normatīvo aktu atbilstību un projektu ietekmi uz ilgtermiņa un vidēja termiņa mērķu sasniegšanu, analītisku uzdevumu pildīšana Ministru prezidenta un Ministru prezidenta biroja uzdevumā.

Jānis Kauliņš – neizmērāmā mērītājs
Ilgtspējība ir ļoti abstrakts jēdziens, un tomēr to var ielikt skaitļu rāmjos, izmantojot plānošanas dokumentos iestrādātos indikatorus. Darba pienākumos ietilpst Eurostat un Centrālās statistikas pārvaldes sniegto datu apkopošana un skatīšana LIAS2030 un NAP2020 kontekstā.

Elīna Krūzkopa – sabiedrisko attiecību arhitekte
Darba pienākumu ietvaros orientējas mediju, korporatīvajās un sabiedriskajās attiecībās, nodrošina PKC publicitāti, sadarbību un operativitāti visos līmeņos, veicina sabiedrības līdzdalību un izpratni par PKC darbības attīstību un tās ietekmi uz ieinteresēto pušu ikdienu.

Ināra Laure – dokumentu feja
Darba pienākumos ietilpst politikas plānošanas dokumentu datubāzes POLSIS un Pētījumu un publikāciju datubāzes uzturēšana, PKC dokumentu aprites sistēmas ACTO uzturēšana, iepirkumu organizēšana atbilstoši normatīvajiem aktiem un iepirkuma līgumu noslēgšanas kārtībai gan elektroniskajā iepirkumu sistēmā EIS, gan e-veikalos internetā, pamatlīdzekļu un mazvērtīgā inventāra iekšējās kustības PKC nodrošināšana un saņemto dokumentu izpildes termiņu kontrole.

Tibo Normans (Thibault Normand) – ideju vēstnieks
Pārraida un pozicionē PKC aktivitātes ārvalstu partneriem un starptautiskajām organizācijām, kā arī attīsta Latvijas tēlu un veicina valsts iesaisti nozīmīgos starptautiskos projektos, pozicionējot Latviju globālās diskusiju tēmās saistībā ar stratēģiju un attīstības plānošanu.

Iveta Ozoliņa – ekonomikas lauciņa kopēja
Raugās, lai nozares politikas veidotāju doma ir skaidra, rokas strādā saskaņoti un kājas dodas īstajā virzienā.

Elīna Petrovska – izglītības jomas eksperte
Uzrauga un novērtē izglītības politikas dokumentu īstenošanu un atbilstību vidēja un ilgtermiņa prioritātēm.

Dita Erna Sīle – Eiropas zvaigžņu tulce
Cenšas saprotami skaidrot Latviju Eiropai un meklē Eiropas vietu Latvijā, seko diskusijām par Eiropas nākotnes gaitām un analizē iespējamos ietekmes scenārijus Latvijas tautsaimniecības jomās un sabiedrībā, mērķtiecīgi īsteno nacionālā attīstības plāna prioritātes valsts nostājā par Eiropas attīstību un būtiskiem priekšlikumiem tiesību aktos, seko Eiropas Savienības fondu plānošanai, lai tajos nepazustu valsts stratēģiskie mērķi.

Māra Sīmane – politikas plānotāja
Strādā, lai Latvijā cilvēks būtu pirmajā vietā.

Sigita Sniķere – konsultante
Kopš 2002.gada līdzdarbojusies vairāku starptautisku salīdzinošu pētījumu, kā arī valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju pasūtītu sociālu pētījumu īstenošanā gan kā pētniece, gan arī kā pētījumu koordinatore un vadītāja. Paralēli tam viņa darbojusies dažādos zinātniski pētnieciskos projektos Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūtā. S.Sniķere specializējusies atkarību, sabiedrības veselības, sociālo problēmu un jaunatnes pētniecības jomās, ir vairāk nekā 20 publikāciju līdzautore.

Dace Valte-Rancāne – slepenās informācijas glabātāja
Piedalās tieslietu un iekšlietu politiku izstrādes un īstenošanas koordinācijā, starptautiskās sadarbības jautājumu koordinācijā, kā arī nodrošina slepeno dokumentu lietvedību un valsts pārvaldes vasaras skolas organizēšanu.

Alise Vītola – reģionu guru
Seko reģionālās un vietējās attīstības jautājumiem, meklējot inovatīvus un vienlaikus praktiskus risinājumus 21.gadsimta radošajā ekonomikā.

Irīna Žemaite-Dziceviča – drošības jautājumu speciāliste
Strādā ar iekšējās un ārējās drošības jautājumiem, vienlaikus aplūkojot tos arī starptautiskajā dimensijā, tādējādi turot roku uz Eiropas Savienības un starptautiskās politikas pulsa.

PKC bijušo darbinieku viedokļi par darbu PKC

1.viedoklis:
„Mana neilgā darba pieredze PKC ir pozitīva. Es uzskatu, ka PKC tiek veiksmīgi vadīts, ieinteresējot darbiniekus kopēju mērķu sasniegšanā. Manas zināšanas un pieredze tika izmantotas pilnvērtīgi un daudzpusīgi, dodot iespēju arī man iegūt jaunas zināšanas un pieredzi no sadarbības ar citiem kolēģiem."

2.viedoklis:
„Bija daudz labu lietu, no kurām vēlos izcelt šīs:
- Mārtiņa degsme par viņam uzticēto;
- visas komandas patiesa vēlme uzlabot situāciju valstī;
- plaša sabiedrības un tās tā saukto pārstāvju iesaiste diskusijās, kas gan vienlaikus arī nedaudz "piebeidza" procesu, taču demokrātijā jau citādi laikam nevar;
- loģiska darbu/uzdevumu strukturēšana, izstrādājot NAP2020;
- dažādu jomu pārstāvju darbs PKC, kas radīja viedokļu dažādību/papildinātību.

Lietas, kuras vajadzētu mainīt:
- jāpaaugstina politiskais īpašnieciskums (political ownership);
- jāsamazina nacionālā attīstības plāna izstrādes procesa normatīvais iegrožojums, kas caur nevajadzīgu ārējo kontroļu mazināšanu ieliktu lielākas pilnvaras līdera (Mārtiņa) rokās, nenoslogojot viņu ar tādām muļķībām kā, piemēram, domāšanu par Ministru kabineta noteikumu piectūkstošā punkta septiņpadsmitā apakšpunkta izpildi nacionālajā attīstības plānā, ja tāda nav būtiska un tas ir redzams procesā. Dažādu marginālismu izpildes kontrole dažām ārējām institūcijām NAP2020 procesā reizēm likās būtiskāka par pašu saturu."

4.2. PERSONĀLA DARBA KVALITĀTES PAAUGSTINĀŠANA

Nodarbināto profesionālās zināšanas un iemaņas pārsvarā tiek pilnveidotas Valsts administrācijas skolas organizētajos kursos un semināros, kā arī kursos un konferencēs komandējumu laikā ārvalstīs. Valsts administrācijas skolā seši darbinieki padziļināti apguva datorprogrammu lietošanu saistībā ar skaitliskās informācijas apstrādi un pārskatu sagatavošanu, trīs darbinieki pilnveidoja prasmes efektīvākai komunikācijai, viens darbinieks piedalījās kursos par iepirkuma procedūrām, kā arī papildināja zināšanas par aktualitātēm dokumentu pārvaldībā, tai skaitā par elektronisko dokumentu apriti un arhivēšanu.

Latvijas Darba devēju konfederācijas īstenotā projekta ietvaros viens darbinieks noklausījās vadības prasmes pilnveidošanas kursus, savukārt Francijas Institūtā franču valodu apguva divi ierēdņi. 2012.gadā pieci PKC darbinieki devās pieredzes apmaiņā uz Beļģiju, Vācijas Federatīvo Republiku, Zviedriju un Ukrainu.

5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

5.1. PASĀKUMI SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS VEICINĀŠANĀ UN INFORMĒŠANĀ

Saeima NAP2020 apstiprināja 2012.gada 21.decembrī, 81 deputātam atbalstot, 7 atturoties un nevienam deputātam nebalsojot pret. Šāds stingrs atbalsts Latvijas vidēja termiņa rīcības plānam laikposmā no 2014. līdz 2020.gadam tika panākts tādēļ, ka PKC nodrošināja plašu sabiedrības līdzdalību visos NAP2020 plānošanas posmos. NAP2020 izstrādes ietvaros norisinājās līdz šim vērienīgākā diskusija par Latvijas attīstību, tās prioritātēm, mērķiem un sasniedzamajiem rādītājiem. Ikvienam bija iespēja iesaistīties valsts attīstības plānošanā ar savām idejām un redzējumu par Latviju 2020.gadā.

No 32 nacionālā attīstības plāna vadības grupas locekļiem puse dalībnieku pārstāvēja publisko sektoru un puse bija nevalstisko sektoru pārstāvji. Trīs darba grupas izstrādāja sākotnējo NAP2020 piedāvājumu. Katrā no darba grupām aptuveni puse bija nevalstisko sektoru pārstāvji. Iedzīvotāji mājaslapā www.nap.lv izlasīja un komentēja PPZ (459 priekšlikumi no 2012.gada 13. līdz 29.februārim), nacionālā attīstības plāna melnrakstu (vairāk nekā 600 priekšlikumu no 2012.gada 10. līdz 24.maijam) un nacionālā attīstības plāna sākotnējo redakciju (vairāk nekā 3000 priekšlikumu no 2012.gada 15. augusta līdz 21. septembrim). PKC pārstāvji mājaslapā arī ievietoja papildu informāciju par to, vai priekšlikums ņemts vērā, un sniedza pamatojumu, ja priekšlikumu nevarēja iekļaut.

2012.gada septembrī notika NAP2020 sabiedriskās apspriešanas: Daugavpilī 10.septembrī, Valmierā 12.septembrī, Rīgā 14.septembrī, Ventspilī 18.septembrī, Liepājā 19.septembrī un Jelgavā 21.septembrī. 2012.gada 15.oktobrī noslēdzās NAP2020 stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedriskā apspriešana.

PKC darbinieki 2012.gadā piedalījās arī vairākās konferencēs, sanāksmēs un apspriedēs, kurās sabiedrības pārstāvji piedāvāja savu redzējumu un ieteikumus par Latvijas vidēja termiņa attīstību.

Mājaslapā http://www.nap.lv atrodama daudzveidīga informācija, kas palīdz labāk izprast nacionālo attīstības plānu, tai skaitā tā izstrādes procesu:

Notikušas trīs sabiedriskās apspriešanas:
459 priekšlikumi par prioritāšu pamatojuma ziņojumu;
> 600 priekšlikumi par NAP 2020 melnrakstu;
> 3000 priekšlikumi par NAP2020 sākotnējo redakciju.
Ikdienas tikšanās ar iesaistītajām un ieinteresētajām pusēm, informācija masu medijiem

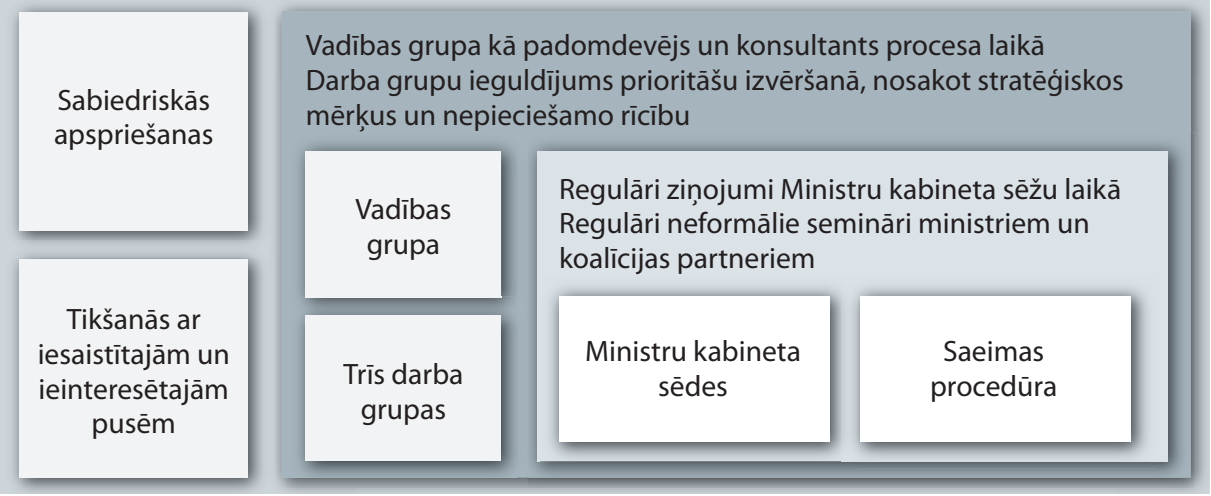

- infografika – fakti un skaitļi par NAP2020 būtību;
- filma par NAP2020 – ieskats NAP2020 piecās minūtēs;
- Saeimas apstiprinātais NAP2020;
- cita valsts attīstības plānošanai un uzraudzībai būtiska informācija.

Laipni lūgti arī @NAP2020 – iepazīties ar NAP2020 twitter.com kontu!

5.2. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

PKC vadītajā darba grupā, kura īsteno valsts kapitālsabiedrību pārvaldības reformu un veic valsts līdzdalības kapitālsabiedrībās izvērtēšanu, ir iesaistīti un darbojas nevalstisko organizāciju – Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras, Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Ārvalstu investoru padomes un sabiedriskās politikas centra „Providus" – pārstāvji. Tādējādi sadarbībā ar nevalstiskajām organizācijām tiek nodrošināta diskusija un ieteikumu sagatavošana par valsts līdzdalību komercdarbībā attiecībā uz katru valsts līdzdalību kapitālsabiedrībās, tai skaitā izvērtējot un saskaņojot nevalstiskā sektora viedokļus un priekšlikumus.

6. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

PKC 2012.gadā uzņēma delegācijas no Ukrainas, Kirgizstānas, Moldovas un vairākām Balkānu reģiona valstīm, kas interesējās par Latvijas plānošanas sistēmu un attīstības tendencēm nacionālā attīstības plāna izveidē. Vairāki eksperti gan no valsts pārvaldes, gan privātā sektora sniedza atsauksmes un piedalījās semināra veida diskusijās ar ārvalstu delegācijām, iezīmējot turpmāko sadarbību šajos jautājumos.

PKC aktīvi veicināja NAP2020 izplatīšanu ārvalstu vēstniecībās un tirdzniecības kamerās – tas liecina par Latvijas valdības gatavību sadarboties un būt pārredzamai nacionāla līmeņa stratēģiju izstrādes procesā. Mērķis – piesaistīt ārvalstu investīcijas un veicināt augošu un ilgtspējīgu uzņēmējdarbības un tirdzniecības vidi.

7. PKC EKSPERTU VIEDOKĻI PAR NOZARU AKTUALITĀTĒM

VLADISLAVS VESPERIS

Kapitālsabiedrību pārvaldība – joprojām valsts kapitālsabiedrību pārvaldībā vērojama Ministru kabineta koncepcijām neatbilstoša prakse valdes locekļu iecelšanā un atalgojuma noteikšanā, tikai daļai kapitālsabiedrību ir izstrādātas darbības stratēģijas un biznesa plāni, dividenžu politika ir centralizēta un neņem vērā valsts kapitālsabiedrību investīciju vajadzības. Tādēļ darba grupai nepieciešams turpināt valsts kapitālsabiedrību pārvaldības reformas turpmāko virzību, tai skaitā iesaistoties to Ekonomikas ministrijas izstrādāto normatīvo aktu projektu pilnveidošanā un saskaņošanā Ministru kabinetā un Saeimā, ar kuriem paredzēts regulēt publisko personu līdzdalību kapitālsabiedrībās un valstij piederošo kapitāla daļu pārvaldību. 2013.gadā jāpabeidz reformai nepieciešamo normatīvo aktu izstrāde, lai izveidotu normatīvo bāzi publisko kapitālsabiedrību pārvaldības un darbības pārraudzības pilnveidošanai, tai skaitā izveidojot Valsts kapitāla daļu pārvaldības biroju. Būtiski būs nodrošināt darba grupas sagatavoto ieteikumu virzību un lēmumu pieņemšanu Ministru kabinetā, tādējādi nodrošinot Publisko personu komercdarbības koncepcijai, Valsts kapitāla daļu pārvaldības koncepcijai un labas pārvaldības principiem atbilstošus risinājumus rīcībai ar valstij piederošajiem aktīviem.

Ienākumu nevienlīdzība – mērot pēc Džini indeksa, tā joprojām ir ļoti augsta, turklāt nevienlīdzība iet roku rokā ar augsto nabadzības riska līmeni, Eiropas Savienības līmenī salīdzinoši zemo darba produktivitāti un vidējo darba samaksu. Nevienlīdzības mazināšanai nepietiek ar vispārēju izaugsmi un tās veicināšanu (uzskats, ka kāpjošs ūdens līmenis ceļ visas laivas), ir nepieciešami mērķtiecīgi pasākumi, lai nodrošinātu relatīvi lielāku ienākumu pieaugumu sabiedrības trūcīgākajai daļai. Nepieciešams diskutēt par minimālās algas paaugstināšanu, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamā minimuma apjoma paaugstināšanu, atvieglojuma par apgādībā esošām personām paaugstināšanu, pārkvalifikāciju atbilstoši aktuālajam un prognozējamam darba tirgus pieprasījumam un nodarbinātības veicināšanu, jo īpaši augsta bezdarba reģionos.

Turklāt ienākumu nevienlīdzība pastāv ne vien starp iedzīvotājiem, bet arī starp dažādām teritorijām, piemēram, vidējā bruto darba samaksa Latgales reģionā (329 lati) un Rīgas plānošanas reģionā (512 latu) atšķiras vairāk nekā pusotru reizi, nabadzības riska indekss 2010.gadā Latgales reģionā (30,4 %) ir aptuveni 2,5 reizes augstāks nekā Rīgā (12,3 %).

Nepieciešamas reformas arī citās jomās, piemēram, tieslietu sistēmā – šķīrējtiesas, maksātnespējas regulējuma darbība, izglītībā – augstākās izglītības reformas, kurām pagaidām nav iezīmēts skaidrs un labi argumentēts piedāvājums, veselības aprūpē – līdzšinējo ieguldījumu efektivitāte, valsts budžeta izlietojuma efektivitāte un maksas pakalpojumu pieaugums slimnīcās – valsts kapitālsabiedrībās.

ALISE VĪTOLA

Reģionālās un lauku attīstības izaicinājumi ir aktuāli ne vien Latvijā, bet arī visā Eiropā un citos ekonomiski attīstītos reģionos. Neapšaubāmi, resursu koncentrācija aglomerācijās sniedz priekšrocības un ceļ produktivitāti. Taču arī mazāk urbanizētām teritorijām piemīt priekšrocības, piemēram, dabas tuvums, nepiesārņota vide, klusums un miers, kas ir būtiskas cilvēka dzīves kvalitātei un ļauj attīstīt „dzīvesstila ekonomiku". Jārada priekšnosacījumi pilsētnieku „pārvilināšanai" uz laukiem, vismaz sezonāli. Piemēram, Zviedrijā pēdējās desmitgadēs novērota tendence ģimenēm ar bērniem, kā arī vecākiem cilvēkiem pārcelties uz dzīvi reģionos, it sevišķi uz tādām teritorijām, kas atrodas tuvu pilsētām un kam piemīt bagāts kultūras un vēsturiskais mantojums. Jau pašlaik redzam, ka nedēļas nogalēs liels skaits Rīgas iedzīvotāju dodas uz laukiem, uz dzīvi ekociematos pārvācas cilvēki no Krievijas un Ķīnas, tiek veidotas augstas klases mītnes senioriem.

Valsts atbalsts reģionu attīstībai jāveido, cieši koordinējot nozaru politikas un liekot akcentu uz nodarbinātības un jaunu uzņēmumu veidošanu. Īpaša uzmanība jāpievērš nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības veicināšanai, kā arī darba iespēju sasniedzamībai vai nu ar transportu, vai virtuāli ar informācijas un komunikāciju tehnoloģiju palīdzību. Piemēram, ātrdarbīga interneta pieejamība nodrošina iespēju veikt darbu no mājām vai attālinātā darba centriem – birojiem, kuri piedāvā darbam piemērotu vidi, pieredzes un sadarbības iespējas ar citiem attālinātā darba veicējiem. Šādi centri jau veiksmīgi darbojas Francijā, Lielbritānijā, mūsu kaimiņvalstī Igaunijā un citur Eiropā. Paredzams, ka attālinātais darbs kļūs par arvien biežāk izmantotu alternatīvu, ņemot vērā pāreju uz intelektuālāku darbu pretstatā vienkāršām profesijām, kā arī pārmaiņas darba kultūrā un organizācijā, tai skaitā ārpakalpojumu īpatsvara pieaugumu. Arī transporta izmaksu pieaugums un nepieciešamība mazināt vides piesārņojumu runā par labu attālinātā darba attīstībai.

Sevišķa vērība jāvelta jauniešiem – potenciālajam darbaspēkam un uzņēmējiem, jaunu ģimeņu veidotājiem. Pašlaik jauni un izglītoti cilvēki ir skeptiski par iespējām palikt reģionos, tādējādi veicinot lauku novecošanos un „smadzeņu aizplūšanu". Būtiski ir piedāvāt jauniešu interesēm atbilstošas, lietderīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas. Jauniešu uzdrīkstēšanos un pašapziņu iespējams paaugstināt, ļaujot pašiem piedalīties sava brīvā laika organizēšanā un iesaistot teritoriju attīstības procesos, tādējādi parādot, ka arī laukos jauniešiem ir iespējas īstenot savas idejas un vienlaikus būt noderīgiem savai kopienai. Ar atbalstu un dalību pieredzē jāmotivē jaunieši uzsākt savu uzņēmējdarbību, lai pēc studijām viņi atgrieztos reģionos.

TIBO NORMANS (THIBAULT NORMAND)

Ekonomikas ministrijas nesen izveidotā un pārstāvētā Latvijas enerģijas stratēģija ir labs pamats nākotnes attīstībai, taču nav skaidrības par tās ieviešanas mehānismiem. Vienkārši izsakoties, šobrīd stratēģijai trūkst operacionālās vīzijas, kā īstenot tajā minētos ieteikumus.

Ir neatliekama nepieciešamība paaugstināt stratēģijas pielietojamības iespējas, nosakot skaidru regulējumu, kas piesaistītu Eiropas enerģētikas uzņēmumus, kuriem ir zināšanas un finanšu resursi, atbalstīt projektus, kurus Latvijas valdība vēlas īstenot.

Līdz šim iesaistīti ir bijuši tikai vietējie enerģētikas uzņēmumi. Vienīgie Rietumeiropas uzņēmumi, kas aicināti izteikt savu viedokli, ir konsultāciju jomas, nevis enerģētikas biznesa uzņēmumi. Tas ir būtisks klupšanas akmens, kas jālikvidē. Vajadzīgās zināšanas un nozares pieredze nav rodama konsultāciju pakalpojumu sniedzēju vidū, bet gan sadarbībā ar uzņēmumiem, kas darbojas globālajā enerģētikas tirgū pietiekami ilgu laiku.

Ir skaidri redzams, ka stratēģija nerisina Latvijā (arī pārējās Baltijas reģiona valstīs) pastāvošo neskaidrību enerģētikas drošības jautājumā un tikai palielina interpretācijas iespējas. Dažādi viedokļu eksperti un skolas ir akcentējuši šā jautājuma nozīmi no atšķirīgiem skatupunktiem, taču viena kopīga platforma ir redzama visās pieejās: enerģētikas drošība ir attiecināma uz drošu un paredzamu enerģētikas avotu piegādi un valsts spēju nodrošināt enerģētikas pieprasījumu vietējā tirgū. Kamēr daži izvirzījuši diskusiju par cenu stabilitātes būtisku nozīmi enerģētikas drošības jautājumā, ir pamats aizstāvēt viedokli, ka cenām jābūt autoregulējamām un tirgum caurspīdīgam, atvērtam un labprātīgi atbalstošam peļņu nesošus biznesa plānus, rezultātā cenām sastopoties ar gala patērētāju gaidām. Tādējādi valstij ir izšķiroši svarīgi saprast, ka centieni regulēt cenas novedīs pie mākslīgas drošības sajūtas un ir nepieciešams minimāls un atbilstošs regulējums, kas sniegtu iespēju tirgum darboties liberālākā struktūrā ar spēcīgāku tirgus orientāciju.

Ir izvirzīts cits uzskats – vēl svarīgāka par cenu stabilitāti enerģētikas drošības jautājumā ir to pakalpojumu stabilitāte, kuri saistīti ar enerģētikas piegādi. Taču arī šajā gadījumā (kas, protams, var sniegt „drošības sajūtu") jāatzīst, ka patiesa drošība iestāsies tikai tad, kad tirgus kļūs liberāls. Ņemot vērā šos nosacījumus, pakalpojuma pieejamība augtu un patērētājiem būtu piemērotas izvēles iespējas, tādējādi nodrošinot īstenu drošību.

Saistībā ar gāzes jautājuma specifiku mūsu partneriem rietumos joprojām nav skaidrs, vai Latvija ir nobriedusi tirgus ekonomikai, kurā uzņēmumi varētu investēt, paaugstinot pakalpojuma pieejamību un patērētāju izvēles iespējas.

A/s "Latvijas Gāze" privatizācijas nosacījumu prasības ir noteiktas trešajā Eiropas Savienības Enerģijas direktīvā. Enerģētikas stratēģijai jākļūst detalizētai un ilgtspējīgai. Jānāk klajā ar skaidrojumu par a/s „Latvijas Gāze" monopolstāvokli un akcionāru struktūru uzņēmumā. Daudzi rietumu uzņēmumi joprojām redz a/s „Latvijas Gāze" kā ideālu piemēru, "kāpēc neiesaistīties darījumos ar austrumiem". Tas viss noved pie nepieciešamības pēc caurspīdīguma principa, brīvā tirgus un labākas valdības korporatīvās pārvaldības. Šīs ir galvenās problēmas enerģētikas uzņēmumos visā pasaulē un galvenie šķēršļi investoru piesaistei.

Pašreizējā enerģētikas stratēģija skaidri iezīmē labo gribu apspriest šos jautājumus un mēģināt novērst tos konsensa formātā, taču tai trūkst virzītājspēka, kas ļautu tai pārtapt no dokumenta par īstenojamu stratēģiju. Tā aptver problēmas un apskata tās, taču, šķiet, vienmēr nonākam pie secinājuma – jāturpina diskusijas par esošajiem izaicinājumiem un pastāvošajām problēmām.

Nepietiekama atvasināto finanšu instrumentu pieejamība Latvijā un sabiedrības iztrūkstoša vispārīga izpratne par pastāvošajām investīciju iespējām noved pie finanšu tirgus stagnācijas, kas atstāj pavisam nelielas vai neatstāj nekādas perspektīvas iespējamiem jauniem enerģētikas projektu izstrādātājiem piesaistīt un atrast privātā kapitāla investīciju iespējas.

8. PKC PLĀNI 2013.GADAM

Kopumā 2013.gadā plānots saglabāt līdzšinējo PKC struktūru, nodrošinot pakāpenisku analītiskās bāzes stiprināšanu un kvalitatīvu centram uzticēto funkciju izpildi.

2013.gadā PKC Attīstības plānošanas nodaļas galvenais uzdevums būs koordinēt un uzraudzīt NAP2020 ieviešanu, sasaistot to ar Eiropas Savienības fondu un vidēja termiņa valsts budžeta plānošanu un sagatavošanos to ieviešanai ar 2014.gadu. Savukārt PKC Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļas galvenie uzdevumi būs koordinēt un uzraudzīt Deklarācijas par Ministru kabineta iecerēto darbību un tās īstenošanas rīcības plāna izpildi, veikt politikas plānošanas sistēmas novērtējumu un esošo politikas plānošanas dokumentu revīziju, izvērtēt un sagatavot priekšlikumus Ministru prezidentam valsts ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentu savstarpējai saskaņotībai, nodrošināt valsts ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzību un novērtēšanu, kā arī pabeigt valsts kapitālsabiedrību izvērtēšanu un turpināt koordinēt valsts kapitālsabiedrību pārvaldības reformu virzību.

Lai īstenotu PKC nolikumā noteiktās funkcijas, uzdevumus un kompetences, ir izstrādāts PKC darba plāns 2013.gadam.

Būtiskākie 2013.gadā plānotie PKC darbi ir:

- NAP2020 ieviešanas koordinācijas un uzraudzības sistēmas izveide (tai skaitā attiecībā uz ieguldījumu uzskaiti);
- NAP2020 turpmākās komunikācijas stratēģijas izstrāde un īstenošanas uzsākšana (tai skaitā iestrādājot risinājumus nākamajos Eiropas Savienības struktūrfondu publicitātes pasākumos);
- Foresight pieejas attīstība, kā arī nozaru analīzes attīstīšana (piemēram, pārskats par veselības nozari Latvijā), iezīmējot problēmas un iespējamos ieteikumus to risināšanai;
- PKC un NAP2020 (arī telpiskās attīstības stratēģijas LIAS2030) mājaslapas internetā attīstība un sasaiste ar politikas plānošanas dokumentu datubāzi POLSIS un Pētījumu un publikāciju datubāzi;
- līdzdalība Eiropas Savienības struktūrfondu un investīciju fondu programmēšanas procesā (tai skaitā sarunās ar Eiropas Komisiju), nodrošinot NAP2020 iekļauto risinājumu iestrādi šajos dokumentos;
- atzinumu sniegšana par visu nākamā plānošanas perioda (2014.–2020.) attīstības plānošanas dokumentu projektiem, nodrošinot NAP2020 iekļauto risinājumu iestrādi tajos;
- starptautiskās sadarbības attīstība stratēģiskās plānošanas, politikas analīzes un koordinācijas jautājumos;
- dažādu Ministru prezidenta un Ministru prezidenta biroja noteiktu analītisku uzdevumu īstenošana;
- PPSAP ex-post novērtējuma analīze un ieteikumu sagatavošana Ministru kabinetam un Saeimai par nepieciešamajām izmaiņām plānošanas sistēmā un tās normatīvajā regulējumā;
- ziņojuma sagatavošana ar ieteikumiem Ministru kabinetam par turpmāko rīcību ar valsts kapitālsabiedrībām, kā arī līdzdalība daļēji centralizēta valsts kapitālsabiedrību pārvaldības modeļa ieviešanas procesā;
- LIAS2030 īstenošanas pārskata ziņojuma struktūras un satura uzlabošana atbilstoši labākajiem ārvalstu piemēriem, reaģējot uz Saeimas deputātu ieteikumiem;
- ikgadējo Ministru prezidenta ziņojumu sagatavošana un iesniegšana (atbilstoši Ministru prezidenta biroja norādījumiem – par Ministru kabineta paveikto un iecerēto darbību, par attīstības plānošanas sistēmas stāvokli, par nacionālo drošību u.c.);
- pārskata par valdības rīcības plāna izpildi un tajā nepieciešamajām izmaiņām sagatavošana un iesniegšana Ministru prezidentam kopā ar sistēmiskiem priekšlikumiem par Deklarācijas par Ministru kabineta iecerēto darbību un tās īstenošanas rīcības plāna turpmāko attīstību (nākamā valdība);
- aktīva līdzdalība Latvijas nacionālās reformu programmas "ES2020" stratēģijas īstenošanai pārskatīšanas procesā;
- indikatoru pases sagatavošana LIAS2030 un NAP2020 (kopā ar ieteikumiem par to izmantošanu nozares attīstības plānošanas dokumentos).

Pārresoru koordinācijas centrs
(Cross-Sectoral Coordination Centre)
Adrese: Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520
Tālrunis: 67082811, 67082813
Reģistrācijas nr.: 90009682011